bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Fiyatı 250 kuruş

PERŞEMBE 3 MAYIS 1979

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay
TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 2120,

Sıkıyönetimce gözaltında bulunanların sayısı 644'e düştü

Gözaltına alınanların bir kısmı serbest bırakıldı

1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, 1 Mayıs günü İstanbul'da meydana gelen olaylarda eylem suçu işleyenlerin sayısının 644 kişi olduğunu açıklamıştır.

Şıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler yetkililerinden alınan bilgiye göre, önceki günkü olaylarda gözaltına alınan bini aşkın kişi ilk ifadeleri sonunda, kor · miting yapanlarla, bir leme karışmadıkları aptanan kişiler arasında yapılan ayrım sonunda eylem suçlusu olarak 644 kişinin saptandığı belirlenmiştir.

Bu arada yanlışlıkla sokağa çıkıp güvenlik kuvvetlerince gözaltına alınan kişilerin salıverilmelerine dün başlanmıştır.

Sıkıyönetim ilgilileri, gözaltına alınanların yakın akrabalarının akrabalık belgeleri ile Selimiye'deki sıkıyönetim karargâhına başvurmaları halinde kendilerine bilgi verileceğini açıklamıştır.

- İzmir Karşıyaka'da 29 kisi gözaltına alındı
- TMMOB Başkanı Özfürk: «1 Mayıslar yasaklama ile engellenemez» dedi

KARŞIYAKA'DA 29 KİŞİ GÖZALTINDA

İzmir'de 1 Mayıs'la ilgili olarak alınan güvenlik önlemleri dün de sürdürülmüştür.

Emniyet Müdürü Bekir Sıtkı Kutlay, Karşıyaka ve İzmir'de oluşturulan motorize birliklerin sürekli olarak rink görevi yaptığını söylemiş şöyle demiştir:

«Yürüyüş için Türkiye'nin çeşitli il ve ilçelerinden gelen yüzlerce otobüs, içerisindeki müşterileri ile birlikte, hiçbir olay meydana gelmeden İzmir'e terketmişlerdir. Toplantılardan sonra da güvenlik kuvvetlerinin aramaları sürdürülmüştür. Karşıyaka'da izinsiz gösteri yapmak isteyen 29 kişi anında yakalanmış ve gözaltına alınmıştır. Kendileri savcılığa verilecektir.»

İzmir Emniyet Müdürü Bekir Sıtkı Kutlay, «yürüyüş ve mitinglerde üç bin polis memurunun görev yaptığını söylemiş, jandarma ve Ege Ordusunun destek görevi yapan kuvvetleri de hazır olarak beklemiştir» demiştir.

Öte yandan, gece, Gültepe semtinde bulunan bir polis noktası gece kimlikleri saptanamayan kişiler tarafından tahrip edilmiştir. Olay

(Devamı 8. Sayfada)

İzmir Valisi «1 Mayıs huzur içinde geçti»

İzmir, (A.A.) — İzmir Valisi Necdet Calp, 1 Mayıs törenlerinin İzmir'de huzur ve sükûn içerisinde yapıldığını, bunda en büyük payın İzmirlilere ait olduğunu bildirmiştir.

Calp, Anadolu Ajansı muhabirine yaptığı açıklamada, Karşıyaka ve İzmir'deki törenlere katılan işçi, öğrenci ve çeşitli kuruluş mensuplarının sağ duyuları ile hareket ettiklerini, söylemiş, şöyle demiştir:

«Karşıyaka'da taşıdıkları pankartlarla izinsiz gösteri yapmak isteyen ve polis tarafından gözaltına alınan 29 kişinin dışında hiç bir olay intikal etmemiştir. Bundan büyük mutluluk duymaktayız. 29 kişi pankartlarında ve sloganlarında bölücülük yaptığı iddiası ile yakalanmışlardır. Bugün savcılığa verileceklerdir.

Önlemlerimiz sürdürülmektedir. Hassas noktalar, yaya trafiğinin yoğun olduğu bölgelerde güvenlik kuvvetlerimiz bulunmaktadır.»

7 TİP'linin katillerinden biri sıkıyönetime teslim oldu

Ankara (A.A.) — Bahçelievle semtinde bir evde geçen yıl 8 Ekim gecesi öldürülen 7 TİP'linin katillerinden olduğu bildirilen bir kişi dün Sıkıyönetim Komutanlığına teslim olmuş ve mahkemece tutuklanmıştır.

A.A. muhabirinin yetkililerden edindiği bilgiye göre, Bahçelievler semtinde geçen yıl öldürülen TİP üyesi 7 gencin katillerinden olduğu bildirilen ve şimdiye dek yakalanamayan Ercüment Gedikli, babası Albay Nuri Gedikli tarafından dün Sıkıyönetim Komutanlığına götürülerek teslim edilmiştir.

Gedikli, Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde yapılan ilk sorgusunda tutuklanarak cezaevine konulmuştur.

Bilindiği gibi TİP üyesi, Latif Ercan, Efrayim Ergin, Serdar Alper, O. Nuri Uzunlar, Hürcan Gürsan, Faruk Ersan ve Salih Gevence'yi öldürmekten sanık, Duran Demirkıran ve Kadar Temuz olaydan sonra yakalanarak tutuklanmış, Mehmet Kundakçı Adana'da yakalanarak Ankara'ya getirilmişti.

Ayrıca aynı olayın sanıklarından ve Ankara Cumhuriyet Savcısı Doğan Öz'ü de öldürmek iddiasıyla yargılanan İbrahim Çiftçi ise, Mamak Askeri Cezaevinde tutuklu bulunmaktadır.

HAFTA SONUNA KADAR YURTTA YAĞIŞ BEKLENMİYOR

Ankara, (A.A.) — Alçak basınç sisteminin etkisi altında bulunan yurdumuzda hafta sonuna dek yağış beklenmemektedir. Hava sıcaklıklarında da önemli bir değişikli kolmayacaktır.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünden alınan bilgiye göre, bugün Karadeniz bölgesi parçalı bulutlu, öteki bölgeler açık ve az bulutlu geçecek, rüzgâr batı ve kuzeybatı yönlerden hafif, arasıra orta kuvvette esecektir.

Bazı illerimizde bugün, en düşük ve en yüksek hava sıcaklıkları da şöyle olacaktır:

Ankara, İstanbul ve Erzurum açık ve az bulutlu, İzmir az bulutlu, Adana açık, Samsun parçalı az bulutlu geçecektir. Sıcaklıklar ise Ankara'da 10-27, İstanbul'da 11-24, İzmir'de 9-27, Adana'da 12-35, Erzurum'da 2-25, Samsun'da 11-25 derece dolayında bulunacaktır.

Yedeksubayların askerlik yoklamaları dün başladı

Ankara (A.A.) — Askerlik görevlerini yedeksubay olarak yapanların 1979 yılı askerlik yoklamaları dün başlamıştır.

(Devamı 8. Sayfada)

Gösterileri izleyenlere ateş açıldı

Teksas'ta San Antonio'da her yıl düzenlenen şenlikleri seyreden halka ateş açılmıştır. Ateş sonucu çok kişi yaralanmıştır. Gösterinin başlamasını bekleyenler, ateş açılması üzerine eğilerek kendilerini korumaya çalışmışlardır. Bu arada polis, silah sesinin geldiği yeri tesbit etmeye çalışmıştır. Fotoğrafta, mermilerden korunmaya çalışan insanlar ve ateş açan kişiyi tesbit etmeye çalışan polis görülüyor. (Foto: AP)

Elazığ'da TOB.DER üyesi bir öğretmen öldürüldü

Elazığ (A.A.) — Elazığ'da dün sabah kimliği belirlenemeyen bir kişi, Şair Hayri İlkokuluna girmekte olan bir öğretmeni kapıda tabancayla öldürmüştür.

Edinilen bilgiye göre, Şair Hayri İlkokulu öğretmeni ve ÖB-DER üyesi Murat Akın, dün sabah saat 08.00 sıralarında okulun bahçe kapısından içeri gireceği sırada meçhul bir kişi tarafından arkadan başına tabancayla 2 kurşun sıkılarak öldürülmüştür.

Olaydan sonra kaçan saldırganın kimliğinin saptanmasına çalışılmaktadır.

Ege Üniversitesinde derslere yeniden başlandı

İzmir (A.A.) — Ege Üniversitesine bağlı fakülte ve yüksek okullarda derslere dün başlanmıştır.

Geçtiğimiz Cuma günü normal hafta sonu tatiline giren üniversitede 30 Nisan Pazartesi gününün iki tatil günü arasında kalması nedeniyle Yönetim Kurulu kararıyla ders yapılmamıştı. Üniversitede dört günlük aradan sonra dün derslere yeniden başlanmıştır.

CHP il Kongrelerinin tarihleri belirlendi

Ankara (ANKA) — CHP'nin İl Kongrelerinin tarihleri saptanmıştır. Buna göre İl Kongreleri Ankara'da 4 Mayıs'ta İstanbul'da 5-6 Mayıs'ta, İzmir'de de 6 Mayıs'ta yapılacaktır.

CHP'nin 67 ilde yapılacak olan il kongrelerinin tarihleri şöyledir:

«Adana (6 Mayıs), Adıyaman (5 Mayıs), Afyon (5 Mayıs), Ağrı (5 Mayıs), Amasya (5 Mayıs), Ankara (4 Mayıs), Antalya (4 Mayıs), Artvin (5 Mayıs), Aydın (5 Mayıs), Balıkesir (6 Mayıs), Bilecik (6 Mayıs), Bingöl (6 Mayıs), Bitlis (6 Mayıs), Bolu (5 Mayıs), Burdur (6 Mayıs), Bursa (6 Mayıs), Çanakkale (5 Mayıs), Çankırı (6 Mayıs) Çorum (5 Mayıs), Denizli (6 Mayıs), Diyarbakır (6 Mayıs) Edirne (6 Mayıs), Erzincan (5 Mayıs), Erzurum (5 Mayıs) Eskişehir (6 Mayıs), Gaziantep (6 Mayıs), Giresun (4 Mayıs), Gümüşhane (4 Mayıs), Hakkari (5 Mayıs), Hatay (6 Mayıs), Isparta (5 Mayıs), İçel (5 Mayıs), İstanbul (5-6 Mayıs), İzmir (6 Mayıs), Kars (6 Mayıs), Kastamonu (6 Mayıs), Kayseri (5 Mayıs), Kırklareli (5 Mayıs), Kocaeli (5 Mayıs), Konya (5 Mayıs), Kütahya (6 Mayıs), Malatya (6 Mayıs), Manisa (5 Mayıs), K. Maraş (5 Mayıs), Mardin (5 Mayıs), Muğla (5 Mayıs), Muş (5 Mayıs), Nevşehir (6 Mayıs), Niğde (6 Mayıs), Ordu (5 Mayıs), Rize (6 Mayıs) Sakarya (5 Mayıs), Samsun (6 Mayıs), Siirt (5 Mayıs), Sinop (5 Mayıs), Sivas (6 Mayıs), Tekirdağ (5 Mayıs), Tokat (5 Mayıs), Trabzon (6 Mayıs), Tunceli (5 Mayıs) Urfa (6 Mayıs), Uşak (5 Mayıs), Van (6 Mayıs), Yozgat (5 Mayıs), Zonguldak (6 Mayıs).»

Denktaş, Waldheim'ın yardımcısı ile görüştü

Lefkoşe (A.A.) — Denktaş - Kiprianu zirve toplantılarının hazırlık çalışmaları için Lefkoşeye gelerek Kiprianu ile görüşen BM Genel Sekreterinin Özel Siyasi İşler Yardımcısı Perez de Cuellar, dün 10.00'da Kıbrıs'a gelerek Rauf Denktaş'la görüşmüştür.

Denktaş, bu görüşmeden sonra gazetecilerin çeşitli sorularını yanıtlarken, Kıbrıs'taki Türk birliklerinin çekilmesinin nihai bir anlaşmaya bağlı olduğunu söylemiş, Kiprianu ile görüşmesinin iki bölgeli iki toplumlu bağımsız, Federe devlet esasına dayalı olacağını yinelemiştir.

BM'nin Kıbrıs Özel Temsilcisi Büyükelçi Reilando Galindo Pohl'la özel temsilci yardımcısı Remy Gorge'nin hazır bulunduğu Cuellar - Denktaş görüşmesi 45 dakika sürmüştür.

Perez de Cuellar, daha sonra Dışişleri Bakanlığına giderek Denktaş Yönetimi Dışişleri, Savunma ve Turizm Bakanı Dr. Kenan Atakol'la görüşmüştür.

«YARARLI OLDU»

Denktaş, Cuellar ile yaptığı görüşmenin çok yararlı olduğunu söylemiş, Waldheim'ın Kıbrıs'a yapacağı ziyaretin her iki toplum liderinin görüşmesi ile ilgili hazırlık çalışmaları konusunda karşılıklı iyi niyetle görüş alış-verişinde bulunulduğunu bildirmiştir.

Denktaş, Cuellar'ın Genel Sekreter Waldheim'den Kiprianu ile yapacağı görüşmeye ilişkin yeni bir gündem önerisi getirip getirmediği yolundaki bir soruya «Hayır, herşey istediğimiz şekilde yürümektedir» şeklinde yanıt vermiştir.

Denktaş, «Birliklerimiz çekilmeye devam edecek mi?» sorusuna karşılık şöyle konuşmuştur:

«10 Mayıs'ta bir birlik daha gidecektir. Türkiye'nin söylediği gibi emniyet çizgisinin altına düşmemek kaydı ile zaman zaman bu çekilmeler devam edecektir. Fakat Türk askerinin Ada'dan çekilmesi, anlaşmaların sağlıklı yürütülmesine ve olumlu bir sonuç alınmasına bağlıdır.»

İZMİR RAFİNESİNE 72 BİN TON HAM PETROL GELDİ

İzmir, (A.A.) — Türkiye Petrolleri İzmir Rafinerisine dün sabah BOTAŞ'dan 72 bin ton Irak ham petrolü, İtalya'dan da 2500 ton likit gaz gelmiş, bir süreden beri bakımda olan FCC ünitesi de yeniden devreye alınmıştır.

Rafineri Bölge Müdürü Güngör Karaoğuz, FCC'nin devreye girmesi ile tüm ünitelerin tam kapasite ile çalışmaya başladığını bildirmiş, şöyle demiştir:

«Bilindiği gibi FCC ünitesi günde 400 ton likit gaz, 2500 ton da süper ve normal benzin üretimi yapmaktadır. Bir süreden beri yıllık bakımda olan bu ünitenin, bakımı tamamlandığı halde yeterli ham petrol olmadığı için yeniden devreye girme işlemi iki gün geciktirilmişti. Bu sabah Iraktan 72 bin ton ham petrolümüz Efes tankeri ile gelmiş ve boşaltılmıştır. FCC ünitesi de devreye girmiştir.»

Bölge Müdürü Karaoğuz, ayrıca İtalya'dan 2500 ton da likit gaz ithal edildiğini, bu tankerin de İzmir rafinerisine geldiğini söylemiş, «bir kaç günden beri görülen darlık ortadan kalkmıştır» demiştir.

Türkeş «Milli Koalisyon» önerdi

Ankara (A.A.) — MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş, «Muhalefet partilerinin asgari müştereklerde birleşerek, sorunların üzerine gitmesini, hal çarelerini bulmasını ve bu hükümetten kurtulmanın yollarını aramasını» istemiştir.

Türkeş, dün verdiği demeçte, «Buhranın döneminden çıkılmasında muhalefet partilerine de görevler dü... gü-

(Devamı 8. Sayfada)

Dünya Barışı ve Vietnam Ulusal Konferansı

Bugün Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin ve Dünya Sosyalist Sisteminin çok büyük bir kazanımı olan Sosyalist Vietnam Cumhuriyetinin Fransız ve Amerikan emperyalizmi ve onun yerli işbirlikçilerine karşı verdiği savaşımın sonucunu, büyük zaferi kutlamak ve Çin'in saldırısını kınamak için biraraya geldik.

Buradan Vietnam'a seslenmek istiyoruz.

Selam olsun Vietnam Ulusal Kurtuluş mücadelesinde yer alan ve Çin saldırısına direnen işçi sınıfına ve onun yanında yiğitçe yer alan Vietnam köylüsüne;

Dostlar!

Vietnam halkının yiğit savaşçıları emperyalizme karşı verilen 30 yıllık ulusal kurtuluş mücadelesi ile kendi ülkesinde yalnızca zaferi ve sosyalizmi gerçekleştirmiş olmakla kalmayıp aynı zamanda tüm dünyadaki barış ve demokrasi yanlısı güçlerin emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı verdikleri savaşta haklı olarak bir umut simgesi haline gelmiştir.

Amerikan emperyalizminin Vietnam'daki ağır yenilgisi iki nedenle ortaya çıkmaktadır. Bunlardan birincisi çağımızda dünyadaki dengenin Sosyalist Sistem lehine dönmesiyle birlikte başta Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği olmak üzere dünya sosyalist sistemi karşısında emperyalizmin giderek mevzilerini terketmek zorunda olmasıdır. Vietnam'da da görüldüğü gibi sosyalist sistemin, kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketlerinin, ulusal kurtuluş hareketlerinin ve tüm dünyadaki ülkelerin barış ve demokrasiden yana güçlerin uluslararası dayanışması karşısında emperyalizmin daha fazla dayanmasına olanak kalmamasıdır. İkinci nedeni de Vietnam işçi sınıfı partisinin öncülüğünde tüm sosyalist, barış, bağımsızlık ve demokrasiden yana halkın Ulusal Kurtuluş Cephesi'nde geniş bir tabana dayalı olarak toplanabilmesi ve tek bir yumruk gibi hareket edebilmesindendir.

1975'den sonra Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti tüm ülkelerle ekonomik, teknolojik, bilimsel ve kültürel ilişkilerini geliştirmeye dayanan barışçı dış politikasıyla, konu ülkelerle yaptığı dostluk ve yardımlaşma anlaşmalarıyla ülkelerin bağımsızlığı, egemenliği, toprak bütünlüğü, eşitliği, karşılıklı yarar, saldırmazlık, iç işlere karışmama ve barış içinde yanyana yaşama ilkelerini klavuz edinmiş, ülkesinde sosyalizmin somut temellere oturtulmasına yönelmiştir.

KÖY-KOOP

Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti dün olduğu gibi bugün de bu haklı davasında sosyalist sistemin ulusal kurtuluş hareketlerinin ve kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketleriyle tüm barış, demokrasi ve toplumsal ilerlemeden yana güçlerin desteğini yanına almıştır.

Vietnam halkı bu soylu savaşımında emperyalizmin kanlı saldırısına ve bilindiği gibi 1969'da kitlesel yoketmeye yönelik ABD'nin Jenosid uygulaması ile karşı karşıya kalmış, İkinci Dünya Savaşında kullanılan bombaların birkaç katı olan 15 milyon ton toplamındaki bombardımanlara hedef olmuştur.

1975'den sonra rahat bir nefes alma olanağına kavuşan Vietnam halkı bu kez de 17 Şubat 1979'da yayılmacı, hegemonyacı ve saldırgan maocu Pekin yönetiminin askeri birliklerinin saldırısına uğradı. Bu saldırıda yine kayıplar verildi. Ancak Pekin birliklerinin haksız saldırısı 30 yıldır savaşan Vietnam halkını yıldırmamış aksine bu davaya sonuna kadar sahip çıktıklarını bir kez daha göstermişlerdir. Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti dün olduğu gibi bugün de komşularıyla ve Çin Halk Cumhuriyeti ile iyi ilişkilerini sürdürmek çabasındadır. Vietnam halkının ve Çin halkının dostluğuna gölge düşürülmemesi için Çin devleti ile Çin halkını birbirinden ayrı tutmaya özen göstermektedir.

Dostlar!

Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti dün olduğu gibi bugün de bu haklı davasında sosyalist sistemin, ulusal kurtuluş hareketlerinin ve kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketleriyle tüm barış, demokrasi ve toplumsal ilerlemeden yana güçlerin desteğini yanına almıştır.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de ilerici güçler bu haklı davada Vietnam halkının yanındadır. Ülkemizde de tüm sosyalist ve ilerici güçlerin, işçi sınıfının yanısıra köylülük hareketi de Vietnam halkının savaşımını desteklemektedir.

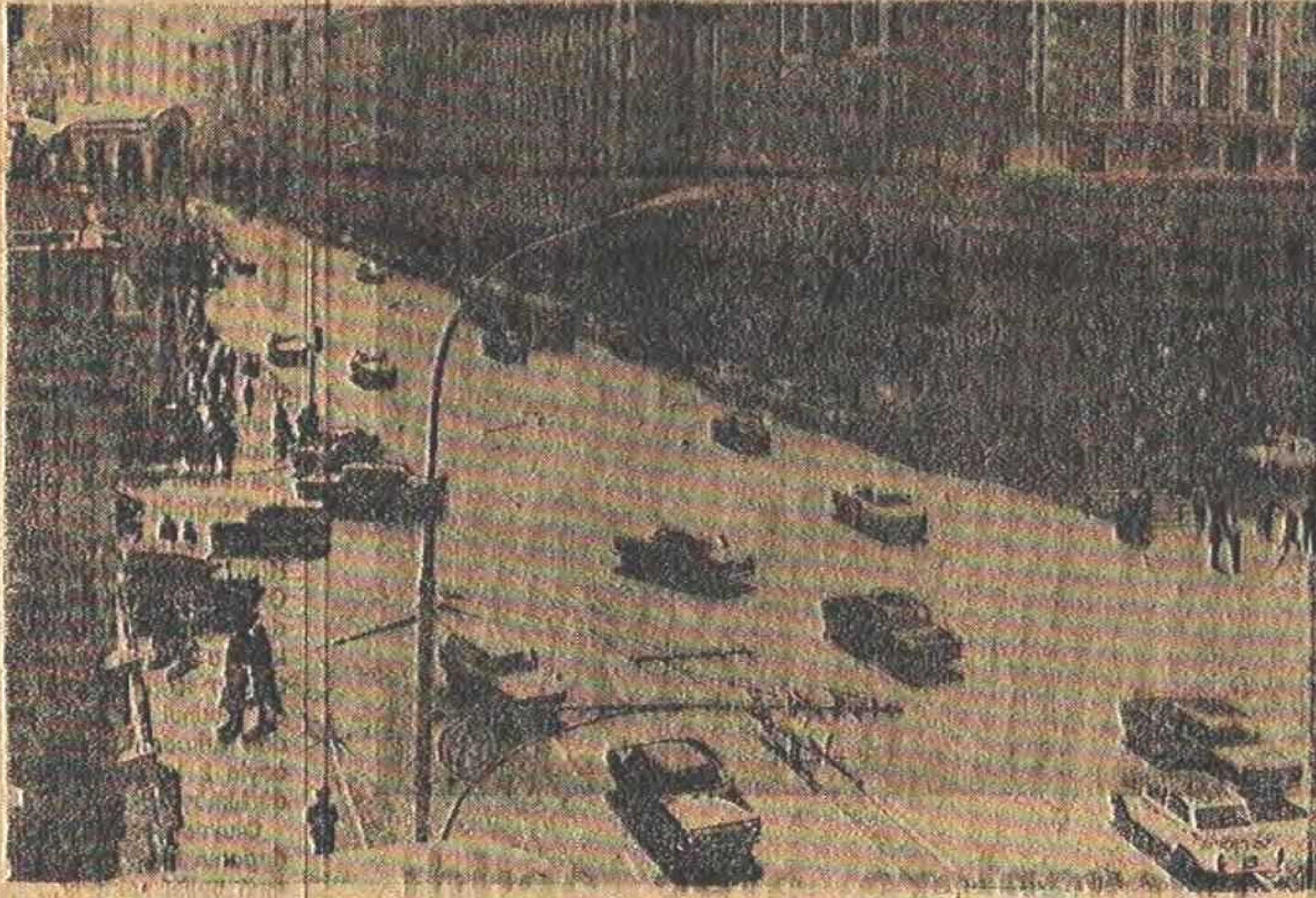
Köy-Koop genelde tüm ülke sorunlarına, özelde köy, köylü, tarım ve kooperatifçilik sorunlarına ilişkin politika ve yaklaşımlarını toplumsal yapıya ve olması gerekene en uygun bir biçimde yönlendirmeyi bir görev bilmektedir. Köy-Koop dışta tüm ilerici, demokratik ve haklı savaşların yanında olmaktan; içte, kooperatifçilik ve tarım işçilerinin iş yasası ile sendikalaşması, demokratik toprak reformunun yasalaşması ve köylülerin anti-kapitalist ve anti-feodal birliğinin sağlamlaştırılması yolunda örgütsel bazda somut temellerini atarak bugüne kadar bu yolda azımsanamayacak bir yol katetmiştir.

Köy-Koop uluslararası kooperatifçilik hareketinde de ileri kapitalist ülkeler kooperatifleri ile iyi ilişkiler ve sosyalist ülkeler kooperatifleri ile özellikle Sovyetler Birliği, Bulgaristan Halk Cumhuriyetinde «Bulgar Koop» ile, Romanya Sosyalist Cumhuriyeti'nde «Centro-coop», Hindistan'da «Hindistan Ulusal Kooperatifler Birliği» ve diğer ülkelerin kooperatifleri ile teknik ve kültürel işbirliğine dayalı dostluk ve dayanışma ilişkisi içinde girmiş bulunmaktadır.

Köy-Koop'un en yakın zamanda Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti ile dostluk ve barış temeline dayalı iyi ilişkiler içine girileceğinden kuşkusu yoktur.

Türkiye'de köylülük ve onun örgütlü temsilcisi olan Köy-Koop Türkiye'ye yayılmış bulunan 54 il birliği ve 2000 köy kalkınma kooperatifi ve 2 milyonu aşkın üyesi ile birlikte Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti ile dayanışmaya gönülden katılmakta ve Çin Halk Cumhuriyetinin hegemonyacı eğilimlerden kaynaklanan saldırılarını kınamaktadır.

Köylülükten ve onun örgütlü gücü olan Köy-Koop'tan selam olsun yiğit Vietnam halkına!

Kırıkkale'de genişletilecek caddelerden biri görülüyor. (FOTO: ABC)

Kırıkkale'de ana caddeler genişletilecek

Kırıkkale (ABC) — Nüfusu 300 bini bulan Türkiye'nin en büyük ilçesi Kırıkkale'de gelişmeyle birlikte artık dar gelmeye başlayan caddelerin genişletileceği açıklanmıştır.

Halihazırda normal trafik akışını bile engelleyen caddelerin genişleyebileceğini belirten belediye ilgilileri, ölçümü yapılan caddelerin ana yollardan başlanarak yıkılacağını ve genişletme çalışmalarına başlanacağını ifade etmişlerdir.

Halk arasında da memnunluk yaratan çalışmaların ilçe trafik ve Belediye İmar Müdürlüğünce yapılacak son toplantıdan sonra karara bağlanacağı verilen bilgiler arasındadır.

Kereste fiyatları yükseliyor

İstanbul (ABC) — Akaryakıt darlığı nedeniyle nakliyenin sorun teşkil etmesi kereste fiyatlarındaki yüksek görünümü devam ettirmektedir.

İnşaat sezonuna girmek üzere olduğumuz şu günlerde fiyatların yükselmesi nedeniyle satışların genellikle vadeli olarak yapıldığını belirten piyasa ilgilileri «Keresteyi mazotu karaborsadan temin ederek getirtiyoruz. Kereste fiyatlarının yükselmesinin en büyük nedeni bu dur» şeklinde konuşmaktadırlar.

İnşaat sektörünün büyük bir durgunluk içinde olması nedeniyle kereste satışlarının da son derece azaldığını belirten ilgililer, nakit para sıkıntısının da bu konuda rol oynadığını ifade etmektedirler.

SİNEMALAR

Beyoğlu

11.00 - 12.35 - 13.30 15.20 - 16.25 - 17.55 - 19.20 - 21.15
• DÜNYA: (46 83 61) Çingene 12.00 - 14.15 - 16.30 - 19.20 - 21.15
• FİTAŞ: (49 93 61) İlik Vücutlar 12.00 - 14.15 - 16.30 - 19.20 - 21.15
• EMEK: (44 84 39) Tehdit 12.00 - 14.15 - 16.30 - 17.45 - 21.15
• ELHAMRA: (44 22 38) Sarı Emanuel - Hong Konglu Baba 11.00 - 21.00
• LALE: (44 35 95) Güneşli Bataklık 12.00 - 14.40 - 16.30 - 18.45 - 21.15
• SES: (45 24 16) Kızgın Savaşçı - Günah Meleği 11.00'den sonra devamlı
• SİNE POP: (44 24 22) Sürü
• ÜNAL: (44 93 06) Ceylan - Sarhoş 13.30 - 20.30
• YENİ MELEK: (44 42 89) Kanca 12.00 - 14.45 - 16.30 - 18.45 - 21.15
• ZAFER: (44 93 06) Ceylan- Sarhoş 13.30 - 20.30
• AS: (47 63 15) Karavan
• KONAK: (48 26 06) Çeçüncü Balkan Film Şenliği 11.00 - 12.45 - 14.45 - 17.00 - 19.15 - 21.30
• İNCİ: (40 45 98) Dertli Pınar 12.15 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.30 - C. Tesi - Pazar 11.00'den sonra devamlı
• ŞAN: (40 67 99) Kaybolan Yıllar

İstanbul

• YUMURCAK: (61 01 90) Kara Çarşaflı Gelin - Aç Gözünü Mehmet 11.00 - 13.00 - 16.30 - 18.00 - 20.30
• BULVAR: (21 35 78) Sultan 11.00 - 13.00 - 15.00 - 17.00 - 19.00 - 21.00
• AYDIN: (21 35 58) Toprağın Oğlu - Bülbül Ailesi 11.15 - 20.00
• HAKAN: (23 42 33) Dertli Pınar
• KISMET: (21 17 21) Dertli Pınar
• KRİSTAL: (21 17 21) Kanca
• KARTAL: 75 21 27) (Parseller) Yıkılış - Panik
• MARMARA: (22 38 60) Krokadil 12.00 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.15
• SİNEMA SUR: (23 67 12) Ölüm Kumarı - Kadın Doktor Olunca 12.00'den itibaren devamlı
• SİNEMA 74: (72 04 44) Baba Oğul Gelin
• ŞAFAK: (22 26 13) Kanca
• ÖZLEM: (21 81 29) Astronot Fehmi - Hem Seviş, Hem Dövüş 12.00'den itibaren devamlı
• ÖZKAN: (21 81 29) Karımın Nişanlısı - 12.00'den itibaren devamlı
• NİLGÜN: (21 11 60) Kaybolan Yıllar - Şabanoğlu Şaban 13.00 - 15.00 - 17.00 - 19.00 - 21.15
• YENİ METE: (Eyüp) Şaolin - 5 Deli Pazarda 12.00 - 20.30

Kadıköy Üsküdar

• ARK: (34 02 68) Doktor Moro'nun Adası 11.00'den itibaren devamlı.
• ATLANTİK: (44 43 70) Dertli Pınar 12.00 - 14.00 - 16.00 - 21.30
• KENT: (38 96 12) Amerikan Fever
• SİNEMA 63: (55 10 34) İyi Aile Çocuğu
• SUNAR: (33 05 84) Toprağın Oğlu
SİNEMA 73: (53 09 97) (Cevizli) Panik - Yıkılış

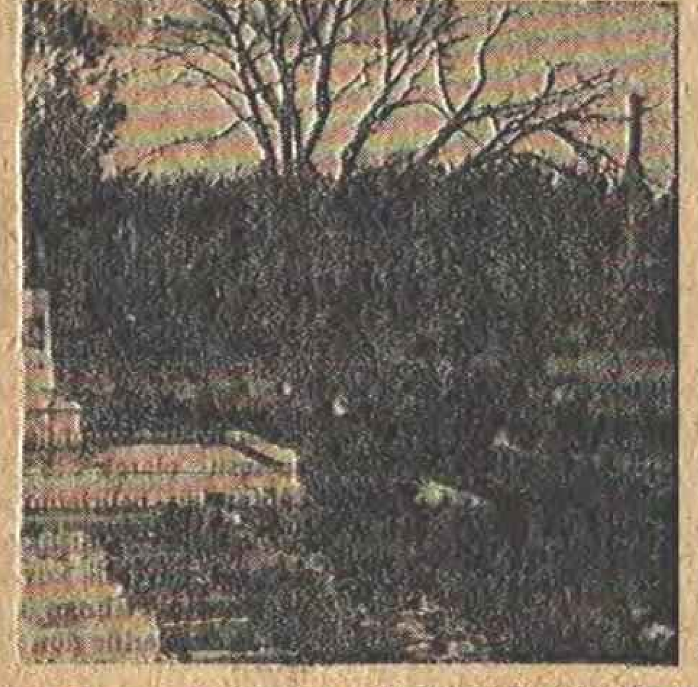
TİYATROLAR

• ALİ POYRAZOĞLU KORHAN ABAY TİYATROSU: (49 56 52) İsteyenin Bir Yüzü Kara Vermeyenin Zenci
• ANYAMANYA KUMPANYA: (37 80 83) Kadıköy Hakan Sineması) (Mete İnselel Tıpkısının Aynısı (21.30)
• BAKIRKÖY HALKEVİ: Memleketimden İnsan Manzaraları Cuma 18.30, Cumartesi - Pazar: 15.30
• DEVEKUŞU KABARE: (44 46 78) (Zeki Alasya - Metin Akpınar) Biz Bize Benzeriz
GAZANFER ÖZCAN - GÖNÜL ÜLKÜ TİYATROSU: (46 80 91) Karımla Evleniyorum
• İSTANBUL AKADEMİK SANAT TOPLULUĞU: (38 06 18) (Sunar Tiyatrosu) Suç
• KENT OYUNCULARI: (46 35 39) Odalar
• NEJAT UYGUR: (22 41 12) Napolyon
• LEVENT KIRCA ARKADAŞ KABARE: (28 01 78) (Eski Çevre Tiyatrosu) Hayatiye Bir Hayat Ver.
• TEVFİK GELENBE TİYATROSU: (37 87 94) (Kadıköy İl Tiyatrosu) Hadi Gene İyisiniz.

ŞEHİR TİYATROLARI:

• FATİH: (26 53 80) Hitler Faşizminde Hayat-ı Hakikiye Sahneleri (21.00)
• KADIKÖY: (36 31 21) Yarın Bütün Dünya
• ÜSKÜDAR: (33 03 97) Patavatsız Hanımefendi (21.00)
• TEPEBAŞI DENEME SAHNESİ: Kel şarkıcı Bir Yönetme Teklifi (15.30)

DÖRT BİR YÖREDEN KISA KISA...

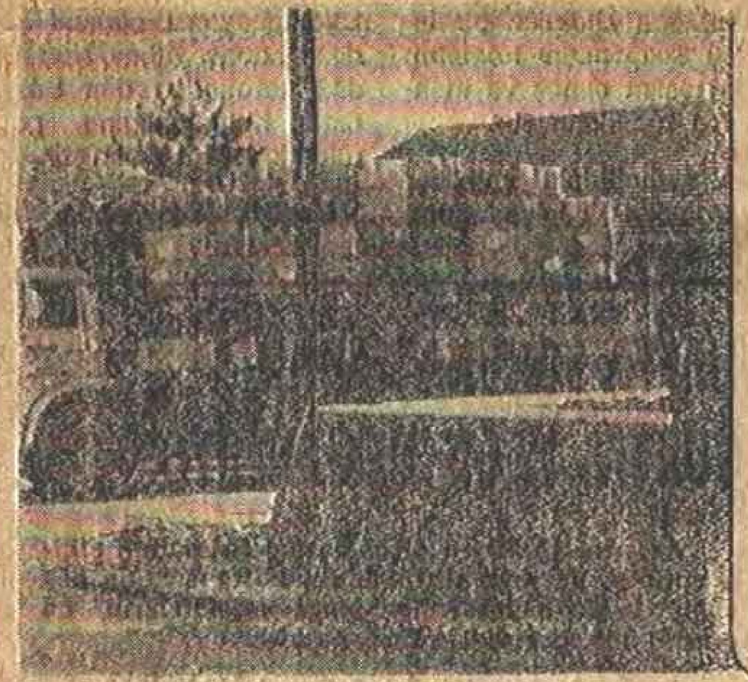

Yılda 10 milyon fidanın yetiştirildiği Bolu İl Fidanlığı görülüyor. (FOTO: ABC)

Bolu İl fidanlığında yılda 10 milyon fidan yetiştiriliyor

Bolu (ABC) — Ormanları gençleştirme çalışmalarının aralıksız sürdürüldüğünü belirten Bolu Erozyon ve Ağaçlandırma Başmüdürü Erdoğan Tengiz, Bolu İl Fidanlığında yılda 10 milyon fidan yetiştirdiklerini açıklamıştır.

Tengiz konu ile ilgili olarak «160 bin metrekarelik alandan 40 bin metrekaresini fidan yetiştirmek için ayırdık. Geri kalan kesimde ise yeşil gübre dikerek dinlendirme yapıyoruz. 12 gram tohumun atıldığı metrekarede 250 fidan yetişimi sağlıyoruz. İki yıl sonra fidanlar dikim sahasına dikilerek ormanlarımızın gençleştirilmesi sağlanacaktır. Bu arada makineler aracılığıyla kozalak tohumculuğu yapıyoruz» demiştir.

Siirt Bakkallar Derneği Başkanı yağ tanzim satışı yaparken. (FOTO: ABC)

Siirt Bakkallar Derneği her ay 10 ton margarini ucuz fiyatla satıyor

Siirt, (ABC) — Siirt'te 6 aydır görülen yemeklik margarin yokluğu nedeniyle Tariş yetkilileriyle bağlantı kuran Siirt Bakkallar Derneği herayın başında 10 ton yemeklik yağ dağıtmaya başlamıştır.

Dernek üyelerinden peşin olarak toplanan paraları Tariş hesabına bankaya yatıran dernek başkanı Hikmet Önen vatandaşın 6 aydır çektiği sıkıntıyı bildiklerini belirtmiş, yağ sıkıntısını fırsat bilerek türeyen korsan tüccarların piyasaya sürdükleri ne olduğu belirsiz yağları sattırmadıklarını söylemiştir.

Konuyla ilgili olarak konuşan Önen «İzmir Tariş yöneticileri şehir halkı adına yaptığımız başvuruyu olumlu karşıladılar. Yaptığımız siparişi hemen karşılıyorlar. Bu arada karaborsacılara da göz açtırmıyoruz. Bundan böyle yağ gibi tüm Tariş mamullerini Siirtli vatandaşlara az bir kârla satmaya başlayacağız» demiştir.

Sudkostik fiyatları düşüyor

İstanbul, (ABC) — Sudkostik piyasasında son günlerde hafif bir gevşeme görüldüğünü söyleyen piyasa çevreleri, bunun ithal malı sudkostik gelminin artması nedeniyle meydana geldiğini söylemektedirler.

Bunun fiyatlarda az miktarda bir gerilemeye yol açtığını da işaretleyen ilgililer, bu gerilemeden sonra taş sut kostiklerin 60-65 liradan işlem gördüğünü, bu fiyatın daha önceleri 75 lira civarında olduğunu söylemişlerdir.

Fiyatlarda daha fazla azalma olmayacağını da kaydeden piyasa çevreleri, piyasada yerli sulu sut kostik olmadığını, sulu sud kostik fiyatlarının 30 lira civarında olduğunu ifade etmişlerdir.

Jivkov silahlanma yarışını kınadı

Yunanistan (A.A.) — Yunanistan'ı ziyaret etmekte olan, Bulgaristan Devlet Başkanı Todor Jivkov yaptığı bir konuşmada silahlanma yarı-ını kınamıştır.

Dünyadaki yumuşamanın askeri alanı da içine alarak yenilmesi güç bir süreç durumuna getirilmesi halinde sürekli bir barışın sağlanabileceğini belirten Jivkov, Mısır İsrail anlaşmasına değinerek bu anlaşmanın Arap çıkarlarına karşı olduğu kadar Ortadoğu barışı için büyük bir engel oluşturduğunu söylemiştir.

T r Jivkov ülkesinin balkanlarda işbirliği, güvenlik ve barışı kuvvetlendirmek ve komşularıyla sağlam dostluk ilişkileri kurmak için sürekli çaba gösterdiğini de belirtmiştir.

Bu arada Yunanistan ve Bulgaristan Başkanları Karamanlis ve Jivkov, son yıllarda ülkeleri arasındaki ilişkilerin ve işbirliğinin genişletilmesinden duydukları memnuniyeti açıklamışlardır.

Yabancı sermaye Çin'e girebilecek

Hong Kong, (A.A.) — Yeni Çin Haber ajansı, üst düzeydeki bir ekonomik yetkiliye dayanarak verdiği haberde, Çin'deki ortak girişimlere yabancı sermayenin de katılmasına izin verileceğini bildirmiştir.

Dış Ticaret Bakanlığı yetkilisinin verdiği bilgiye göre, yabancı işadamları, ancak, toplam yatırımın yarısını aşmayacak dış ana mal ile ortak girişimlere katılabileceklerdir. Çin'in kapitalizme karşı çıkmakla birlikte bilimsel yönetim yöntemlerini yadsımadığını belirten yetkili ortak yatırımlar konusun yeni düzenlemeler yapıldığını sözlerine eklemiştir.

Ekvator'da genel seçimler yapıldı

Ekvator (A.A.) — Ekvatorlu seçmenler, dokuz yıllık askeri yönetime son vermek ve sivil bir yönetime kavuşmak için pazar günü oy sandığı başına gitmiştir.

Yapılan seçimlerin ilk sonuçları, merkez sol aday Jaive Oldos'un, muhafazakâr aday Sikto Duran Ballan'dan çok daha ileride olduğunu göstermiştir.

Ulusal Enformasyon Bürosunun verdiği bilgilere göre iki milyon kadar seçmen oy kullanmıştır. İlk gelen sonuçlara göre Roldos 87.912 oy almış, Ballan ise 42.396 oy toplayabilmiştir.

Ekvator Anayasasına göre seçmenler dün 12 genel ve 57 eyalet temsilcisi için de oy kul lardır. Devlet Başkanı ve temsilciler beş yıllık bir süre için seçilmekte, aradan en az beş yıl geçmeden ikinci bir beş yıl için aday olamamaktadır.

Ekvator, Kolombiya ve Venezuella ile birlikte, Güney Amerika'da seçimle işbaşına getirilen kişiler tarafından yönetilen üçüncü ülke olacaktır.

1840 yılında bağımsız bir ülke olarak kurulan Ekvator, 149 yıllık tarihi boyunca 35 kez askeri yönetimden sivil yönetime geçmiş, bir ülkedir. Aynı süre içinde Ekvator'a da 18 kez yeni Anayasalar düzenlenmiştir.

Kolombiya ve Peru arasında bulunan Ekvator'un nüfusu 7 milyondur. 2 milyon 88 bin seçmenden iki milyonunun dün oy kullandığı bildirilmiştir.

SSCB'nin yeni hükümeti

SSCB Sağlık Bakanı Boris Petrovski 1930 yıllarında bölge hastahanesi doktoru olarak çalışmış, dünya savaşı sırasında cephe hastahanesinin operatörü idi. Savaş sonrası yıllarda bilimsel, tıb ve eğitim sahalarında faaliyet göstermiştir. Petrovski tanınmış bir Sovyet doktorudur, ülkede ilk kez böbrek transplantasyon ameliyatlarını uygulamış, klinik ve deney cerrahi enstitüsü müdürü, akademisyen, Lenin ve devlet ödüllerini kazanan bir bilim adamıdır.

Şunu da ekleyelim: ondan başka bugünkü hükümetin daha 29 bakanı bilimsel ya da teknik faaliyetinde üstün başarıları gösterdiklerinden, SSCB devlet ödülüne nail olmuşlardır.

Aleksey Antonov ile Boris Petrovski'nin kariyerleri Sovyet bakanlarının çoğu için tipiktir: önce pratik çalışmalar, eğitim, daha sonra profesyonel ve yönetim tecrübesine sahip olma ve ancak bütün bunlardan sonra yüksek kademeye yükselme.

Bakanlardan beklenen şeyler: kişisel yetenek, bilgi, tecrübe, bunları ileride çözümlemek zorunda kalacakları sorunlar için şarttır. Çünkü bir bakanın yetkisi öylesi kolların yönetimi girer ki, bunlardan her biri hacım bakımından bazı devletlerin tüm ekonomisinin haemından daha büyük oluyor.

Yeni hükümetin programı nedir? Bu konuda SSCB Bakanlar Kurulunda rapor veren A. N. Kosigin olmuştur. Kosigin, Sovyet Sosyalist devletinin başlıca sorunları ile ilgili olarak, Bakanlar Kurulunun faaliyeti önümüzdeki dönemde komünist toplumunun maddi-teknik bazın meydana getirilmesi, halkın maddi ve kültürel hayat düzeyinin yükselmesine yönelik olacağını özellikle belirtmiştir. Hükümetin dikkat merkezinde ülkenin güvenlik sorunları, barış ve uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi gibi sorunlar da olacaktır.

Ülkenin vatandaşları için bunlar, Sovyet toplumu için geleneksel olan bir faaliyetin devamıdır, refah düzeyinin yükselmesi artık olağan bir şeydir. Bir önceki seçimler ile son seçimler arasında sadece dört yıl geçmiştir, oysaki nüfus başına reel gelir artışı % 20 fazlalaşmıştır, işçi ve memurların ortalama aylık ücreti % 19 oranında artmış bulunmaktadır. Kolhoz işçisi olan köylülerin geliri % 26 kadar artmış bulunmaktadır. Buna karşın fiyatlar endeksi aynı düzeyde kalmaktadır.

Mesken şartlarının bundan böyle ıslahı şöyle ifade olunabilir: dört yıl içinde SSCB'de 54 milyon kişi yani ülkenin her beşinci ailesi, yeni meskene taşınmış bulunmaktadır. Buna karşın mesken kirası asgari düzeyde kalıyor ve orta halli bir işçi bütçesinin, belediye hizmetleri dahil % 3'nü geçmiyor.

Halk eğitiminin geliştirilmesi de sürekli olarak ilerliyor. Gençlerin 10 yıllık mecburi orta eğitimi yasalaştırılmıştır. Mesleki teknik okulların sayısı iki buçuk kat artmıştır. Her türlü kolda okuyanların sayısı 95 milyona ulaştı.

Yeni SSCB hükümetinin program açıklanmasında bir tek demagojik slogan veya yerine getirilmemiş vaad yoktur. Programa giren her madde, kesin gerçeklere dayanmakta olup süresinde gerçekleştirilecektir. Sovyet insanları bunu çok iyi biliyor.

Valeriy Telegin

SON

Kürtaj kadınların ölüm nedenlerinden biri

Washington (A.A.) — ABD'de uluslararası nüfus ve aile planlaması çalışmaları yapan bir kuruluş, dünyada her yıl 20 milyon dolayında yasa dışı kürtaj yapıldığını ve bunun annelik çağındaki kadınlar için ana ölüm nedeni olduğunu bildiren bir rapor yayımlamıştır.

Raporda, bu sayının yanı sıra, 20.000 dolayında da kürtajla sevk etme olayının görüldüğü belirtilerek büyüyen sayılar ve ölüm kayıt işlemlerindeki eksiklikler nedeniyle ölüm oranının saptanamadığı bildirilmektedir. dir.

Öte yandan, ABD'de yapılan bir araştırmada yıllık 100.000 yasa dışı kürtajın 50 ile 150 arasında ölüme yolaçtığı, bu oranın gelişmekte olan ülkelerde çok daha yüksek boyutlara ulaştığı açıklanmıştır.

Rapor, kürtajın artış nedenleri arasında, daha küçük ailelere duyulan gereksinme, öbür aile planlaması hizmetlerinin eksikliği ile çocuk doğurabilecek yaştaki kadınların artışını göstermekte, yasadışı kürtajların ise daha çok Lâtin Amerika, Orta-Doğu ve Afrika'da yoğunlaştığını açıklamaktadır. Bunun yanı sıra, Japonya ve Avusturya'da en büyük oranda kürtaj görüldüğü, ABD, Hindistan, Çin, İsveç ve Danimarka'da her dört hamilelikten birisi kürtajla sonuçlanırken bu ülkelerdeki oranın yarıdan fazlayı aştığı bildirilmektedir.

Japonya İmparatoru Hirothito 73. yaş gününü kutladı

TOKYO, (THA) — Yaş gününü kutlayan Japonya İmparatoru Hirohito yapılan törende sarayının balkonundan kendisini kutlayan 40 bin kişilik grubu selamlamıştır.

Haberi veren İmparatorluk haberler ajansı Hirohttonun sağlık durumunun iyi (Devamı 8. Sayfada)

NATO Genel Sekreteri Luns, Salt 2 anlaşmasının 15 Mayıs'tan önce imzalayabileceğini söyledi

Viyana (A.A.) — NATO Genel Sekreteri Joseph Luns, Amerikan Başkanı Carter ile Sovyet Komünist Partisi Lideri ve Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in Salt 2 anlaşmasını 15 Mayıs'tan önce Avusturya'nın Viyana kentinde ya da Finlandiya'nın Helsinki kentinde imzalayabileceklerini söylemiştir.

"Die Presse" gazetesine bir demeç veren Luns, yeni salt anlaşmasının ana ilkelerinde görüş birliği sağlandığını, ancak halledilmesi gereken birkaç ayrıntı bulunduğunu söylemiştir.

Varılan anlaşmanın Amerikan Senatosu tarafından reddedilmesinin fazla birşey ifade etmeyeceğini de söyleyen Luns, "Ancak böyle bir karar, uluslararası durumu etkileyecektir" demiştir.

NATO Genel Sekreteri Luns salt 2 anlaşmasının Avrupadaki NATO ve Varşova kuvvetlerinin sayısında indirim yapılması için bir ortam yaratacağını ifade etmiş, ancak yapılan azaltma konusunda kesin bir rakkam üzerinde anlaşma sağlanamadığını belirtmiştir.

Kolombiya uyuşturucu madde kaçakçısı 5 kişi öldürüldü

Bogota (A.A.) — Savunma Bakanlığınca yayımlanan bir bildiride, 20-27 Nisan tarihleri arasında ülkenin kuzeyinde yapılan denetimler sırasında, uyuşturucu madde kaçakçısı oldukları ileri sürülen 5 kişinin öldürüldüğü, aynı suçtan 69 kişinin de tutuklandığı açıklanmıştır.

Operasyon sırasında, uyuşturucu madde kaçakçılarına ait olduğu anlaşılan 5 deniz teknesi, çeşitli silâhlar ve uyuşturucu maddenin nakledilmesi işinde kullanılan 13 at ele geçirilmiştir.

F. Almanya'nın FKO ile görüşmeler yaptığı bildiriliyor

Bonn — Ebu Hasan'ın ölümünden sonrumlu tuttukları Alman ajana karşılık bir misilleme yapmalarını önlemek amacıyla, Batı Alman yetkililerinin FKÖ temsilcileriyle görüşmeler sürdürdükleri bildirilmektedir. International Herald Tribune gazetesinde, John Vinocur imzasıyla çıkan bir haberde, geçtiğimiz ocak ayı sonunda, otomobilinin çok yakınında patlayan bir bomba nedeniyle, yanındaki dört koruyucusu ile birlikte parçalanarak ölen Ebu Hasan'ın ölüm nedenini araştıran FKÖ'nün, bu suikasttan sorumlu olanların peşine düştüğü ve suikastçılardan birinin bir Batı Alman ajanı olduğunu saptadığı öne sürülmektedir. Batı Alman yetkililerin telaşa düşmesine de işte bu nokta neden olmuştur.

FKÖ temsilcileri söz konusu Batı Alman ajanın, 31 yaşındaki Erika Maria Chambers olduğunu, bu genç kadının 1975 yılından bu yana aralıklı olarak Wiesbaden'de yaşadığının saptandığını ileri sürmektedirler. Buna karşılık Batı Alman yetkilileri ise, söz konusu kadının, yalnızca kendisine bir Batı Alman yurttaşı süsü vermeye çabaladığını iddia etmektedirler. Ayrıca, FKÖ, Kızıl Ordu Fraksiyonu adı verilen bir gerilla örgütünün eylemlerinden rahatsız olduklarını belirtmekte ve bu örgüt üyelerinin Ortadoğu'da eyleme girişmeden önce Yugoslavya'da yakalanıp serbest bırakıldıklarına dikkati çekmektedirler. Yapılan görüşmeler sonucunda, FKÖ temsilcilerinin herhangi bir vaadde bulunup bulunmadıklarına dair bir bilgi elde edilememiştir. Bilindiği gibi, 1972 Olimpiyatlarında FKÖ'nün İsrailli sporculara karşı giriştiği eylemden önce, Batı Almanya gerillaların eylemlerine ve teknik eğitimleri için bazı olanaklar sağlıyordu. Ebu Hasan'ın düzenlediği bilinen Münich olayından sonra, Batı Alman yönetimi ile FKÖ'nün arası açılmıştı.

Ekvator'da kaybolan askeri uçaktan 5 kişi sağ çıktı

Cuenca (A.A.) — Ekvator'da Cumartesi günü kaybolan ulusal deniz kuvvetlerine ait bir "Avra" uçağı ülkenin doğusundaki ormanlık bölgede bulunmuş ve içindeki iki sivil ölü, beş asker de sağ olarak bulunmuştur.

Uçağın, geçtiğimiz hafta, içindeki 57 yolcuyla kaybolan "Saeta" havayollarına ait "Viscount" uçağını aradığı sırada parçalandığı sanılmaktadır.

Şah, ABD'ye yerleşmekten vazgeçti

Newyork (A.A.) — Newyork'ta yayınlanan "Time" dergisi İran Şahı'nın Yeni Zelanda, Meksika ya da bir Güney Amerika ülkesine yerleşeceğini yazmıştır.

Şah'ın ülkesinden ayrılmadan önce Amerika'dan vize aldığını ve vizenin halen geçerli olduğunu yazan dergi, Amerikan gizli servisinin can güvenliğini sağlayamayacağını bildirmesinden sonra Şah'ın Amerika'ya gitmekten vazgeçtiğini belirtmiştir.

Halen Bahama adalarında bulunan Şah'ın Amerikan gizli servisinin mesajını aldıktan sonra gidecek başka yerler düşünmeye başladığını açıklayan dergi, "büyük bir olasılıkla Şah, Meksika, Yeni Zelanda ya da bir Güney Amerika ülkesini seçecektir" demiştir.

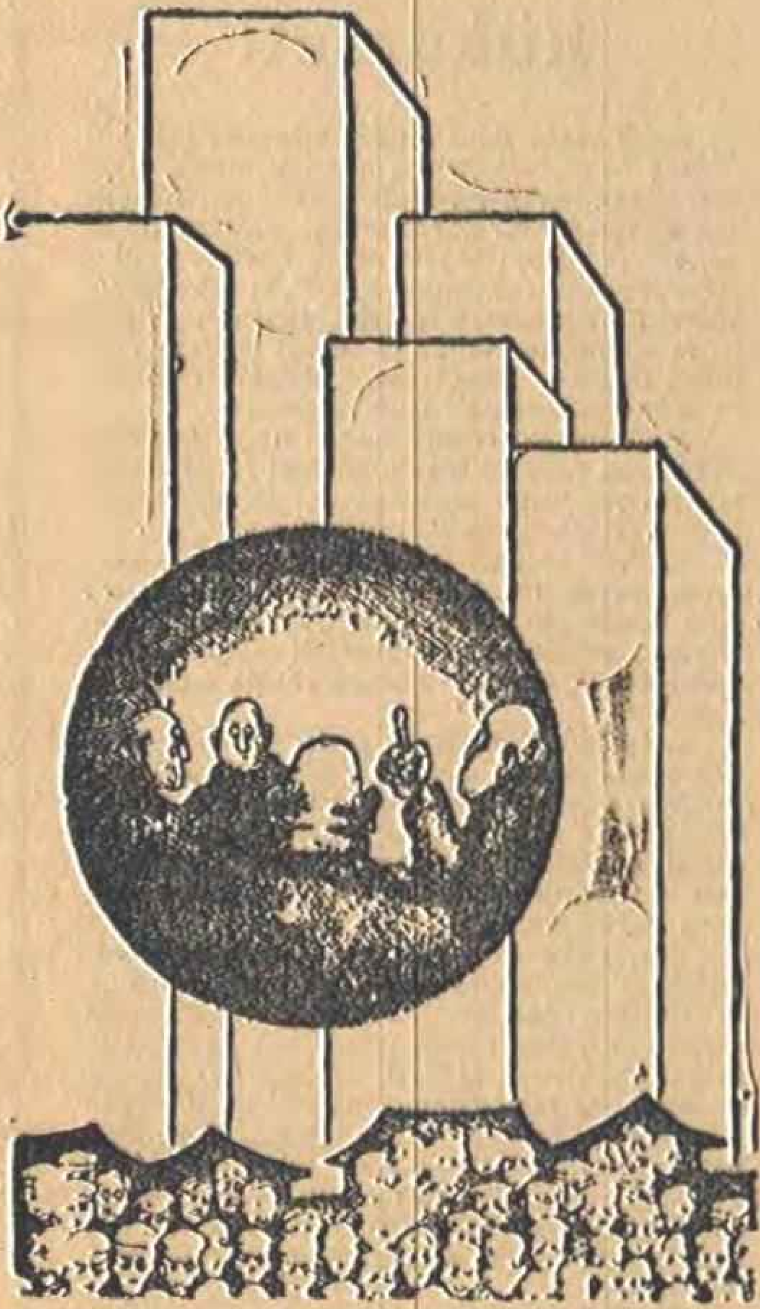
GÜNÜMÜZDE KADINLARIN DURUMU
N. A. Kovalski Y. P. Blinova
304 Sayfa 37,50 TL
KONUK YAYINLARI P.K. 749 Sirkeci
Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM Divanyolu, Klodfarer Cad No 38/2 Cağaloğlu İst

georges cogniot
KOMÜNİST ENTERNASYONAL
12,5 LİRA
temel yayınları
necatibey cad. 25/9 yenişehir ankara

KONUK YAYINLARI P.K. 749 Sirkeci İST.
- Günümüz Dünyası ve LENİNCİLİĞİN SOSYALİST DEVRİM TEORİSİ P. N. Fedoseyev 65 TL
- SBKP DENEYİMİ VE DEVRİMCİ TEORİ (Kollektif) 60 TL
- DÜNYA KOMÜNİST HAREKETİ Sovyet Marksçılık-Lenincilik Enst. 60 TL
- DEVRİM SÜRECİNİN DİYALEKTİĞİ Y. Krasin 27.50 TL
- GÜNÜMÜZDE KADINLARIN DURUMU N.A. Kovalski - Y.P. Blinova 37.50 TL
- Yöntemleriyle ve Manevralarıyla YENİ SÖMÜRGECİLİK V. Vahrusev 60 TL
- HELSİNKİ VE SONRASI 15 TL
- YAKIN ÇAĞLAR TARİHİ (1648 - 1970) N. V. Yeliseyeva A. Z. Manfred (üç cilt biraradı) 110 TL
- MAONUN TEORİK GÖRÜŞLERİNİN ELEŞTİRİSİ (2. basım) 40 TL M.I. Sladkovski - F.V. Konstantinov
- İŞÇİ SINIFININ ENTERNASYONALCI ÖĞRETİSİ MARKSÇILIK - LENİNCİLİK M. A. Suslov 20 TL (Toplatıldı)
- LENİNCİLİK ve SSCB DIŞ POLİTİKASI K. İvanov 15 TL
- LENİN (RESİMLİ KISA BİYOGRAFİ) 15 TL
- «KAPİTAL» ÜZERİNE TEMEL KURSLAR Walter Schellenberg 15 TL
- «EMPERYALİZM» ÜZERİNE TEMEL KURSLAR Ernst Hack - Hannes Wunderlich 15 TL
- Gerçekte ve Eylemde HUKUKUN PAYI Monique ve Roland Weyl 35 TL
- ÇAĞIMIZDA KAPİTALİZM ve AYDINLAR S. Nodel 10 TL
- TOPLUM ve GENÇLİK (Kollektif) 15 TL
- ÇAĞDAŞ REVİZYONİZMİN ELEŞTİRİSİ P. N. Fedoseyev Alfred Kosing 15 TL
- SINIFUZLAŞMASIMI, SINIFMÜCADELESİMİ? V. Usenin (İkinci Basım) 20 TL
- BARIŞİÇİNDE BİRLİKTE YAŞAMA POLİTİKASI Vitali Korionov 12,50 TL
- YAŞASIN DİSK 60 TL
- Markscı-Leninci FELSEFE SÖZLÜĞÜ (Yeni baskısı hazırlanıyor)
- SENDİKALI İŞÇİNİN DERS NOTLARI T. Maden - İş Sendikası Eğitim Dairesi 25 TL
- EĞİTİM POLİTİKASI VE PEDAGOJİ ÜZERİNE Lenin 35 TL

Türkiye için tek dağıtım TEMEL DAĞITIM Himaye-i Etfal Sok. Orhanbey İşhanı No: 6 Kat: 1 Da: 1 Cağaloğlu - İstanbul

BELGESEL / BİR SEMİNER

YEREL YÖNETİM VE GÜÇ YAPISI

~ seminer ~

Cumhuriyetin ilk yıllarında Belediyecilik anlayışının oluşumu (1923-1930)

..a yasanın çıkmasında eski İttihat ve Terakkicilerin güç kaynağı haline gelen esnafın sindirilmesi kaygılarının da önemli rol oynadığı kestirilebilir. Ayrıca İstanbul Valisi Reşit Bey ve Belediye Reisi Emin Bey'in işbirliğiyle 1924 yılı Temmuz'unda, Hamallar ve Manav..ar Loncalarının ayrıcalıkları kaldırıldı. Ve 27 Eylül .925 tarihinde çıkartılan bir kararname ile Esnaf Cem..etleri üzerinde şehremanetlerine verilmiş olan yetk..er Ticaret ve Sanayi Odalarına devredildi. Böylece esnaf dernekleri çelişki içinde bulundukları bir kuruluş..n kontroluna sokularak güçleri iyice azaltıldı.

. Mart 1926 tarihinde kanunlaşan 765 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan beledi nitelikteki suçlar belediyeleri bu yönden daha da güçlendirdi.

1924'lerin belediyeler açısından üçüncü önemli gelişmesi, belediyelerin hangi yerleşimlerde kurulacağına açıklık kazandırılması olmuştur. Bu açıklık 18 Mart 1924'te çıkartılan 442 sayılı Köy Kanunu'ndan gelmiştir. 2000 nüfusa kadar olan komünlere köy denilerek Köy Kanununa tabi tutuldu. Böylece 2000'i aşan yerlerde belediye kurulacağı belirlenmiş oldu.

2 Mart 1926 tarihini taşıyan ve «Vilayet Belediye Kanunu»na ek olarak çıkarılan 744 sayılı Kanunda, belediye sınırlarının nereden geçeceği, «her kasaba veya şehir, toplu ve dağınık evleri, bahçe, bağ, tarla ve meralarıyla birlikte bir belediye dairesi teşkil eder» denilerek açıklığa kavuşturuldu.

1924 yılında çıkarılan belediyeleri ilgilendiren kanunların dördüncüsü, Ebniye Kanununun 20, 21, 22, 23, 24 ve 25. maddelerini değiştiren 22 Nisan 1926 (1341) gün ve 642 Sayılı Kanundur. Temelde savaşta yanan Batı Anadolu şehirlerinin sorunlarını çözmek için çıkarılmıştır. Bu yasa 150'den fazla binası yanık bulunan yerlerde belediyelere önemli düzenleme olanakları vermektedir. Bu alanlarda belediyeler yeni planlar hazırlatacaklardır. Bu yangın alanları artık tarla sayılmaktadır. Yangın alanında arsası olanlara kurulan bir komisyonun takdir ttiği değerde bono verilmektedir. Hazırlanan yeni plana göre, arsalar açık artırmaya çıkarılarak satılmaktadır. Bono sahipleri arsaların yeni değerini ödemekte bu bonoları kullanabilmektedirler. Başka hiç bir önceliğe sahip değillerdir. Her ne kadar savaş sonrası koşulları için çıkarılmış bir kanun olsa da, o zaman şehirlerin ahşap evlerle dolu olduğu ve büyük yangınların çok sık olduğu düşünülürse, bu yasanın da belediyelere önemli olanaklar verdiği söylenebilir.

Cumhuriyetin nüfus politikasına paralel olarak önem kazanan sağlık koşullarını geliştirmeye dönük belediyecilik anlayışının bu dönemde yasalara yansıyan görünümü, belediyeler eliyle sağlıklı içme suyu sağlanmasını öngören 10 Mayıs 1926 tarih 831 sayılı Sular Kanunudur. Bu kanunda «şehir ve kasabalarda ihtiyacatı ammeyi temine mahsus suların idaresi ister vakfa ait olsun ister başka şekillerde olsun belediyelere bırakılmıştır.» Ayrıca tüzel ve hakiki kişilere ait olup bunlara gelir sağlayan suların kamulaştırılması hakkı da belediyelere tanınmıştır.

Bu kanunun sağlığa ilişkin boyutu dışındaki en önemli boyutu, vakıfların gücünün azaltılması yönünde atılmış bir adım olmasıdır. Daha önceki bölümlerde gördüğümüz gibi Osmanlı Belediyesi sanayi öncesi dönemin kurumlarını ortadan kaldıramadığı için, Cemil Topuzlu Paşa'nın hatıratında belirttiği gibi, Belediye Vakıf İdaresi ile bir çatışma halinde idi. Cumhuriyet rejimi bu çatışmayı belediyler lehine çözümlüyordu.

Feodal dönemin kurumlarının elenmesi yönünde atılan en önemli adım 4 Haziran 1926 tarihinde yayınlanan 743 sayılı Medeni Kanun'dur. Bu kanunla vakımlarına gücü daha da azalmış, aynı zamanda bir takım feodal kurumların görevleri de belediyelere devredilmiştir (Nikah kıyılması vb. gibi). Medeni Kanunu aynı zamanda yeni toplum düzeni için öngörülen yaşantı imgesinin berraklaşması olarak da düşünebiliriz. Bunun beledi faaliyetlere etkisi çok olacaktır.

Sağlık konularına ağırlık veren Cumhuriyet yöneticileri, 831 sayılı Sular Kanunu ile birlikte «Sıtma Savaş Kanunu»nu çıkardı. 2 Eylül 1925'te Ankara'da toplanan «I. Milli Türk Tıp Kongresinin» gündemindeki en önemli konu sıtma savaşı oldu. Kongrede geliştirilen, bataklıkların kurutulması, sivrisinek yetiştiren birikintilerin kontrol altına alınması vb. önlemler, 13 Mayıs 1926 gün 839 sayılı kanunla uygulanmaya başladı.

Bu dönemde şehirlerde yaşayanların sağlık koşullarını iyileştirmek onları korumak için çıkarılan üçüncü önemli kanun, 1234 sayılı Hayvan Sağlık Zabıtası Kanunudur. Bu kanuna göre belediyelerin veterinerlikleri, belediye sınırları içindeki hayvanların muayenelerini yapmak, kuduza karşı önlemler almak, hayvan ahırlarının dezenfeksiyonunu sağlamak, hayvan gücü ile çekilen arabaların hayvanları hakkında rapor vermek, mezbahalara gelen hayvanların menşe şehadetnamesi ve sağlık raporunu aramak ile görevlendirilmiştir. Ayrıca belediyelere mezbahalar yakınında hayvan pazarları açmak görevi verilmiştir.

Bu dönem içinde yalnız sağlık işlevleri değil, sosyal yardım işlevleri de belediyeler düzeyinde, yerel yönetimin sorumlulukları arasında düşünülmektedir. Bu sorunlar II. Dünya Savaşı sonrasında olduğu gibi daha merkezi yönetimin işlevleri arasında görülmemektedir. Sosyal yardım işlevlerinin Cumhuriyetin ilk yıllarında yerel yönetimin işlevi olarak görülmeye başlaması uygulamada etkin olmasa da. Bu konuda örgütlenme açısından atılan önemli bir adımdır. Feodal dönemin şehrinde imaretler yoluyla çözülmeye çalışılan, ya da kişilerin toplumun normlarına uygun olarak iyiliksever davranışıyla çözümüne bırakılan bu işlevlerin, belediyeler eliyle çözülmeye çalışılması, toplumun sanayi öncesi yapısındaki değişmelerin başlayışıyla sıkı sıkıya ilişkilidir. Bu yöndeki girişimlerin en önemlisi darülacezeler kurulmaya çalışılması olmuştur. Şehirlerde dilenciliğin kaldırılması, cumhuriyet yöneticilerini bu dönemde işgal etmiş bir konudur. 16 Eylül 1925 tar.hinde yayınlanan bir Bakanlar Kurulu kararında, «İstanbul gibi diğer şehirler belediyelerinin de muaveneti içtimaiye hizmetlerini teşmil, dilenciliği ref ve izale, fakrü sefaleti umumiyeyi tahvin» edecek şekilde darülaceze kurmaları öngörülmüştür.

1923-1930 döneminde yukarıda sayılan yasalara rağmen belediyecilik konusunda yapılanlar oldukça parçacı kalmıştır. Bütünlüğü olan bir belediyecilik görüşü doğamamıştır. 1930 Döneminin belediyecilik görüşünün oluşmasını sağlayan esas deneyler, tüm Türkiye belediyelerinden çok, Ankara kararının uygulanmasında birikmiştir. Nasıl İstanbul'da «Altıncı Daireyi Belediye» deneyi Osmanlı Belediyeciliğine bir örnek oluşturdu ise, Ankara deneyi de cumhuriyetin belediye ve imar anlayışına öncülük etmiştir.

III. 1923 - 1924 DÖNEMİNDE ANKARA DENEYİMİ

20 Nisan 1924 gün ve 491 sayılı Teşkilatı Esasiye Kanunu'nun 2 maddesi ile Ankara'nın başşehir olma kararı teyid edildi. Daha önce gördüğümüz gibi, imarındaki başarı rejimin başarısıyla özdeşleşmiş olan bu kentin yönetimi için ciddi adımların atılması gerek.yordu.

İlk önemli adım Osmanlı belediyecilik geleneğine uygun şekilde oldu. 16 Şubat 1924'te 417 sayılı Ankara Şehremaneti Kanunu çıkarılarak buradaki belediye düzeni İstanbul'a benzer olarak şehremaneti haline getirildi. Ankara şehremini hükümetçe atanacak ve şehremaneti, 24 azadan oluşan bir «Cemiyeti Umumiye-i Belediye» tarafından yönetilecekti. Ankara şehremaneti İstanbul'unkine benzer olmakla beraber önemli farklılıklar da vardı. Bu farklar ve nedenleri şöyle sıralanabilir.

- İstanbul «Cemiyeti Umumiyesini» seçecek seçmenlerin 100 kuruş, seçilecek adaylarından 200 kuruş emlak vergisi veren kişiler olması koşulu vardı. Ankara için bu koşul kaldırılmıştı. Bu koşulun kaldırılmış olması değişik bakımlardan ilginçtir. Cumhuriyetin yeni yöneticileri, Ankara'ya yeni gelen bürokratlardır. Bunlar, belediyenin yönetimini şehrin eski sakini olan emlak sahiplerine bırakmak istememektedirler. Bu kararın Ankara'nın eski şehir kesiminde değil de yeni şehirde büyümesinde önemli payı olduğu söylenebilir.
- Ankara Şehremanetinin bütçesinin tasdiki ve kadrolarının ve maaşlarının tayin hakkı Dahiliye Vekaletine verilmişti. Oysa İstanbul'da bu konularda şehremaneti yetkiliydi. Şehremaneti üstündeki kontrolün bu yüksekliğinde cumhuriyet yöneticilerinin merkeziyetçi eğilimleri kadar, Ankara'nın başarısının, rejimin başarısı ile özdeşleşmiş olmasının etkisi vardır.
- İstanbul Şehremanetinin kendisinin bir zabıta teşkilatı yapmak hakkı var idi. 1912'de belediye zabıtası görevinin polisçe görüleceğine ilişkin bir kanun çıkarıldı ise de uygulanamadı. Oysa Ankara'da bu görev doğrudan polise bırakıldı ve uygulandı. Bu kanunun meclisteki müzakeresi çok tartışmalı geçmiş, mebuslar bu kanunu halkın egemenliği ilkesine aykırı bulmuşlardır. Karasi mebusu Ali Sururi Bey'in konuşması bu açıdan ilginçtir. «Altıncı maddede 'Cemiyeti Umumiye-i Belediye kanunen kendisine tevdi edilen vezaifi tecavüz ederse Dahiliye Vekaletinin teklifi ve Hey'eti Vekile kararı ile fesholunur' denmiş. Ben bunu bizim dairei-teşriiyemizde bir garibe olarak telakkiden başka birşey yapamıyacağım.» Bu kanuna göre Ankara'ya ilk şehremini olarak Mehmet Ali Bey tayin edildi ise de üç dört ay içinde şehremanetinin kurulmasında bir ilerleme görülmeyince, İstanbul'da uygulamacı niteliğiyle tanınan Haydar Bey 1924 Haziranında Ankara'ya şehremini olarak tayin olunmuştur. Haydar Bey İstanbul Şehremanetinin bir benzerini Ankara'ya kurmuştur.

Haydar Bey'in konuya yaklaşımı çok pragmatik olmuştur. Haydar Bey az bir müddet sonra birkaç uzmanla birlikte Avrupa'ya gitti. Ankara'da herşeyden önce inşaata ihtiyaç olduğunu düşünerek bavuluna Ankara'nın taşından toprağından numuneler koydu. Bunları Avrupa'da mütehassıslara göstererek çimento, tuğla, kiremit yapılıp yapılmadığını öğrenmek istedi; niteliklerini hesaplattı. Çünkü Ankara'nın herşeyden önce bunlara ihtiyacı vardı.

(Devam Edecek)

DÜNYA BARIŞ KONSEYİNIN BERLİN OLAĞANÜSTÜ KURULTAYI

— 5 —

Emperyalizm, bu olgunun bilincindedir. Bu nedenle emperyalizm, CİA ve Pentagon denetimindeki kitle iletişim araçlarında dev silah tekellerinin yararına olarak silahlanma yarışını körüklemek, halkların çıkarına ters düşen silahlanma yarışını bir zorunluk olarak koymak çabasındadır. Bu amaçla her türlü araçtan yararlanmaktadır. Verileri ve sayıları yanlış vermekte, yalanlar ve masallarla insanları yanıltmaktadır. Televizyon, radyo, gazete, dergi ve diğer araçlarla savaş propagandası yapmkt, şovenizmi körüklemekte ve halklar arasına düşmanlık tohumları saçmaktadır. Maoculuk da bu koroya canı yürekten katılmaktadır.

Barış propagandasının güçlendirilmesi için, tüm barış güçleri işe, ülkelerindeki kitle iletişim araçlarında bu yolda çıkan yazı ve yorumların dökümünü yapmakla başlamalıdırlar. Size, NATO'nun güneydoğu kanadında yer alan bir ülke olan Türkiye'deki kitle iletişim araçlarının, silahlanma ve silahsızlanma konularında neler yaptıklarını kısaca özetlemek istiyorum.

1978 yılının ilk altı ayına (nötron bombasıyla savaşım yılı) baktığımızda, Türkiye basınında şu manzara ile karşı karşıya gelinmektedir: Basın tekellerinin kontrolündeki gazetelerin ortalama olarak silahsızlanma ile ilgili 100 haberinden 85'i silahlanmayı öven, 15'i görünürde objektif haber türündendir.

Maocu günlük gazetede ise, bu süre içinde hemen her gün nötron bombasını öven, silahlanmayı zorunlu gösteren ve savaş kışkırtaran haber ve yorumlara yer verilmiştir.

Bu sayılar ve veriler, tekelci basın ile maocu basının barış, silahsızlanma ve güvenlik açısından başdüşman olarak belird..«rini kanıtlamaktadır.

Yine aynı dönemde, ilerici Politika gazetesinde ise 145 silahsızlanma haberi, 32 silahsızlanma ve barış konularını işleyen yorum, 18 incelemeye yer verilmiştir.

Türkiye radyo ve televizyonu, zaman zaman bu konuları işlemektedir. Derneğimiz, bu programların hazırlanmasında ve sunulmasında gerek üyelerinin aktif ve olağanüstü çabalarının, gerekse düzenlediği açık oturum, toplantı ve kampanyaların etkisi bulunduğunu sevinerek belirtmek ister.

Değerli dostlar,

Elbette olanaklarımız, emperyalizmin, tekelci ve maocu basının kitle iletişim araçlarıyla sınırlı değildir. Doğaldır ki kitle iletişim araçlarında etkinlik kazanmak için, buralarda çalışan gazetecilere, yazarlara barış savaşımının anlamını anlatmak, bunları, çıkabilecek bir dünya savaşının korkunç sonuçları konusunda aydınlatmak görevini etkin bir biçimde sürdürmeliyiz. Ancak bu arada geniş kitlelere ulaşan kitle iletişim araçlarını da daha mükemmel bir duruma getirmek zorundayız.

Örneğin Türkiye'de, sendikaların, kadın ve gençlik örgütlerinin, meslek oda ve örgütlerinin yayın organlarında da barış konularına büyük ağırlık verilmektedir. Bu peryodiklerin Türkiye'de toplam tirajı 250 bin civarındadır. Bu olanakları değerlendirmek, bu yayın organlarının savaş propagandasına karşı daha etkinleşmelerini sağlamak görevi karşımızda durmaktadır.

Nüfusunun yüzde 48'inin okuma - yazma bilmediği Türkiye gibi ülkelerde, radyo yayınlarının büyük önemi vardır. Film ve sergi gibi olanakları da unutmamak gerekmektedir. Demokratik Alman Cumhuriyeti Barış Konseyinin hazırlamış olduğu «Nötron Bombasına Hayır» filmi, Polonya Barış Komitesinin hazırlamış olduğu Helsinki Nihai Senedi ve İkinci Dünya Savaşı filmleri bunun güzel örnekleridir. Ülkemizde barışsever fotoğrafçıların hazırladığı «Bulutlar adam öldürmesin» sergisi 12 kentte gösterilmiştir. Bunun dışında Barış Derneği Foto - Film Merkezi tarafından hazırlanan duvar gazetelerinin çeşitli demokratik kitle örgütlerine, sendikalara ulaştırılarak yaygınlaştırılması çalışmalarına ağırlık vermiş bulunuyoruz.

Kısaca özetlersek,

— Kitle iletişim araçlarında etkinlik kazanmak, burada çalışan gazeteci ve yazarlara seslenmek savaşımını güçlendirmeliyiz.

— Tüm kitle iletişim araçlarını kullanmanın yollarını bulmalı, çeşitli kesimlerin yayın organlarında savaş propagandasına karşı yazı ve yorumların ağırlık kazanması için çalışmalıyız.

— Bilgi, deney, film, sergi, yayın değiş tokuşunu hızlandırarak, birbirimizin çalışmalarına daha fazla katkıda bulunmalıyız.

— Bu arada teorik ve genel yaklaşımların yanısıra, insanlara tehlikenin büyüklüğü konusunda fikir veren somut yaklaşımlar getirmeye de özen göstermeliyiz.

Sözlerimi bitirirken, Türkiye'de savaş propagandasıyla savaşım olanaklarının son zamanlarda bir hayli azaldığını belirtmek isterim. Sözünü ettiğimiz birçok yayın organı, bugün faaliyetten men edilmiş durumdadır. Ayrıca 1978 yılında 1000'in üzerinde insanın hayatına malolan faşist terör sürerken, gazeteciler üzerinde de yoğun saldırı ve baskılar gözlenmektedir. Politika gazetesi sorumul yazı işleri müdürü Ali İhsan Özgür, Milliyet gazetesi sorumlu yazı işleri müdürü Abdi İpekçi, hunharca katledilmişlerdir. Karikatürcüler, yorumcular ve yazarlar üzerinde faşist baskılar vardır. Ülkemiz faşist bir darbe tehlikesi ile karşı karşıyadır. Bu nedenle bugün barışsever güçler, yayın organlarında faşizm tehlikesine karşı savaşıma ağırlık vermektedirler. Çünkü faşizmin iktidar olması, barış, silahsızlanma, halklar arasında düşmanlık saçma girişimlerine son verme güvenlik ve kuvvet kullanmama savaşımının geriletilmesi için her yolu denemek anlamına gelecektir. Ülkemizdeki ilerici gazeteciler, yazarlar, yorumcular, faşizme karşı savaşımın, barış, silahsızlanma ve güvenlik savaşımından ayrılamayacağını bilmektedirler.

Dikkatiniz için teşekkür ederim.

BERLİN OLAĞANÜSTÜ KURULTAYININ DÜNYA HALKLARINA ÇAĞRISI

Tüm dünya ulusları! Bütün dünya halkları!

İnsan aklı, insanlığın ve uygarlığın gelceeği için duyduğumuz endişe en ivedi bir görevin hep birlikte çözümünü zorunlu kılıyor.

SİLAHLANMA YARIŞINI DURDURMAK!

Yığın kırım araçlarının üretimi öylesine korkutucu boyutlara ulaştı ve öylesine tehlikeli bir tırmanış içine girdi ki, giderek her türlü denetim dışına çıkmaya ve insanlığı bir nükleer yıkımın eşiğine getirmeğe başlıyor.

(Devam Edecek)

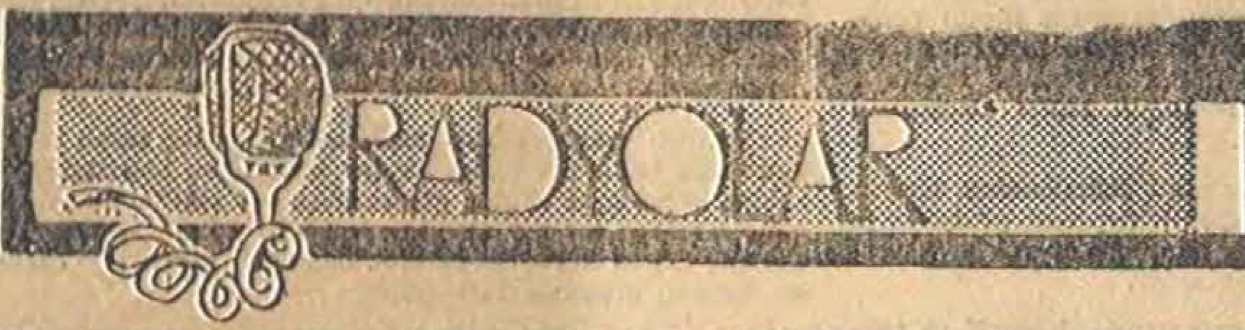
KAPİTALİZM

Üretim araçlarının kapitalist özel mülkiyetine ve ücretli işçilerin sömürüsüne dayanan sosyo-ekonomik kuruluş. Tarihsel bakımdan sonuncu sömürü toplumu.

Kapitalist toplumun uzlaşmaz iki temel sınıfı, üretim araçlarının sahibi olan, ekonomik ve politik egemenliği elinde tutan burjuvazi -kapitalist sınıfı- ile, hukuksal olarak feodal bağımlılıktan kurtulmuş olan ve üretim araçları sahibi olmadığı için işgücünü kapitalistlere satmak zorunda bulunan işçi sınıfı -proletarya-dır. Bunlardan başka, toprak sahipleri, köylüler, zanaatkârlar, aydınlar gibi yan sınıflar ve toplumsal katmanlar vardır. Kapitalist toplumun sınıf yapısı, kapitalizmin gelişmesiyle birlikte değişir; bu değişim sırasında yalnızca proletarya ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz sınıf çelişkisi artmakla kalmaz, diğer sınıf ve katmanların büyük bir kısmı, ya çöker ya da parçalanır ve bunların çoğu proletaryanın yanına itilirken, pek küçük bir bölümü de burjuvaziye katılır; böylece sınıf karşıtlıkları da alabildiğine keskinleşir.

Kapitalizmin temel ekonomik yasası artıdeğer yasasıdır; bu yasa kapitalist üretimin hedefini belirler: hedef üretimi ve böylece artıdeğeri ele geçirmektir. Bu ele geçirmenin görünüş biçimi kârdır. Üretim faaliyetinin toplumsallaşması ile üretimin sonuçlarına sahip çıkmanın özel mülkiyete dayalı kapitalist biçimi arasındaki

(Devamı 8. Sayfada)

TRT-1

06.00 AÇILIŞ
06.05 Türküler, Şarkılar
0[illegible] Kısa Haberler
06.02 Günaydın
07.30 HABERLER
07.40 Sabahtan Sabaha
09.00 Kısa Haberler
09.02 Halk Müziğine Gönül Verenler
09.20 Çocuklar İçin
09.40 Arşivden Mikrofona
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
11.05 Hafif Müzik
11.20 Türküler
1.35 Türküler
12.10 Öğle Üzeri
3.0[illegible] HABERLER
13.[illegible] Hafif Müzik
14.32 Türküler
15.[illegible] Kısa Haberler
15.[illegible] Yaşayan Hukuk
15.[illegible] Şarkılar
15.40 Hafif Müzik
16.05 Türküler Geçidi
16.30 Şarkılar
16.45 Klasik Müzik
17.00 Kısa Haberler
17.03 Akşama Doğru
18.00 Kısa Haberler
18.01 ÇOCUK BAHÇESİ
18.16 Laf Lafı Açar
19.00 HABERLER
20.03 Çocuklar İçin On Dakika
20.12 Hafif Müzik
20.15 Sılaya Dönüş
20.35 Saz Eserleri
20.50 Din ve Ahlâk Konuşması
21.00 Kısa Haberler
21.02 Radyo Tiyatrosu
22.00 Kısa Haberler
22.40 Şarkılar
23.00 HABERLER
23.10 Türküler Geçidi
23.40 Şarkılar
24.000 Kısa Haberler
00.02 Gece Yarısından Sonra
00.40 Küçük Konser
00.55 Günün Haberlerinden Özetler
01.00 PROGRAM VE KAPANIŞ

TRT-2

08.00 AÇILIŞ VE PROGRAM
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
09.30 Sabah Konseri
10.00 Ünlü Türk Bestecileri
10.30 Yaşayan Ekonomi
10.50 Türküler Geçidi
11.10 Şarkılar ve Saz Eserleri
11.40 Sılaya Dönüş
12.00 Hafif Müzik
12.20 Şarkılar
12.40 Türküler ve Oyun Havaları
13.00 HABERLER
13.15 Çeşitli Klasik Müzik
13.30 Olayların İçinden
14.00 Türküler Geçidi
14.30 Şarkılar ve Saz Eserleri
15.00 Hafif Müzik Sanatçıları Söylüyor
15.30 Türküler
16.00 Şarkılar
16.20 ARKASI YARIN
16.40 Halk Müziğine Gönül Verenler
18.00 Türk Halk Müziğinden Seçmeler
18.30 Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planımız
19.00 HABERLER
19.45 Türküler
20.00 Fasıl
20.30 Türk Hafif Müziği
21.00 Çevre Sorunları
21.20 Şarkılar
21.20 Şarkılar
21.35 Türküler
22.30 Türküler Geçidi
23.00 Solistlerden Şarkılar
23.30 HABERLER
23.35 Hafif Müzik
23.55 PROGRAM VE KAPANIŞ

TRT-3

07.00 AÇILIŞ VE PROGRAM
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
09.03 Barok Müzik
09.30 Deep Prple Topluluğu Çalıyor
10.00 Keman Soloları
10.30 Çeşitli Melodiler
10.45 Saz Eserleri
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Türkçe Haberler
12.03 İngilizce Haberler
12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz
14.30 Caz Müziği
15.00 Günün Konseri
16.00 Müzik Dünyasından
17.00 Türkçe Haberler
17.03 İngilizce Haberler
17.06 Sizler İçin
18.00 Stüdyo FM
19.00 Bir Konser
22.00 Türkçe Haberler
22.03 İngilizce Haberler
22.06 Gecenin Getirdikleri
23.00 Perşembe Konseri
24.00 Gece ve Müzik Sanatçıları Söylüyor
01.00 PROGRAM VE KAPANIŞ

TELEVİZYON

18.30 HABERLER
18.35 SİNBAT'IN SERÜVENLERİ
19.00 FLÜT ÖĞRENİYORUM
19.30 SOLİSTLER GEÇİDİ
20.00 SÖYLEŞİ R
20.30 HABERLER
21.15 SOHBET
21.35 BOZUK PARA (2)
22.20 HABER-PROGRAM
23.00 HABERLER

Eylemde ve Gerçekte HUKUKUN PAYI

TARİH GÖSTERMİŞTİR Kİ, HER DÜZELEME HATASI GELECEKTE KARŞIMIZA YENİ BİR GÜÇLÜK ÇIKARIR VE NE KADAR GEÇ KALIRSAK GEREKLİ DÜZELTMEYİ GERÇEKLEŞTİRMEK O KADAR ZORLAŞIR

— 99 —

Çin'de «her şeye yeniden başlanmasına» gelince, bu bizi asla bir kadercilik fikrine sürüklememelidir.

Bu hususta üç temel unsuru hesaab katmamız gerekir: bir yandan, Çin Devriminin tarihi özgüllüğü (Partinin muhalefetteki legal deneyleri hakkında söylediklerimize bakınız); öte yandan, eğer Sovyet Devrimi işçi hareketinin ilk iktidar deneyi ise, Çin Devrimi de az gelişmiş ve esas itibariyle köylülerden oluşan br Devlete özgü koşullar içinde ilk işçi sınıfı iktidarının deneyidir.

Marksizm Devlet biliminin temelidir. Fakat bu bilimin, tarihi, ekonomik ve kültürel özelliklere göre ülkeden ülkeye değişen bir gerçeğe uygulanması düşünülmeli, keşfedilmeli, sınanmalı, düzeltilmeli, geliştirilmelidir.

Son olarak, bu yeni sosyalist Devlet, önemi ve gecikmesi nedeniyle, sosyalist âlemde Devletler arasındaki gelişme çelişkisinin ilk deneyi olmuştur. Çin buhranı, hiç değilse bir ölçüde, Çin sosyalist Devletinin bu yeni sorunun çözülmesinde milliyetçi yanılgıya düşmekten kurtulamamış olmasının sonucu sayılabilir.

Daha genel bir planda, sosyalist Devletin çoğalması, kapitalist çelşikiden arındırılmış bir toplumda istenilen ile gerçek arasındaki ilişki ve denge problematiğini uluslararası ilişkiler alanına teşmil etmiştir. Bir yandan, artık bizzat iktidara geçmiş olan halklar arasında artık eşit ilişkiler söz konusu olduğundan, yani tip uluslararası ilişkiler kurulabilmiştir. Ancak bu uluslararası ilişkiler başlıca dört güçlükle karşı karşıya kalmıştır: gelişme düzeyindeki ve kaynaklardaki eşitsizliğin objektif gerçeği; psişik formasyon, geleneksel kurumlar, ihtiyaç ve yetenek düzeyi alanındaki tarihi farklılık tarafından meydana getirilen diğer objektif gerçek; intikamcı kapitalist ortamın tehdit edici hüviyeti ile süregelmesinden doğan tehlike; ve son olarak burjuva milliyetçiliğinin ideolojik mirası.

nj-u-

Sosyalist iktidar burada da iki tuzak karşısındadır: ulusal gerçeklere saygı gösterilmesi gereğini ileri sürerek gerekli sosyalist dayanışmanın zedelenmesine sebebiyet vermek; ya da sosyalist dayanışma gereğini ileri sürerek ulusal gerçekleri gözden uzak tutmak.

Ama bunlardan hiç biri bir yazgı anlamını taşımaz ve sosyalist Devleti bilimsel bir özlem içinde dogmatizm ile ampirizm arasında bir tercih yapmak zorunda bırakmaz.

Aksine, tarih göstermiştir ki, her düzeltme hatası gelecekte karşımıza yeni bir güçlük çıkarır ve ne kadar geç kalırsak gerekli düzeltmeyi gerçekleştirmek o kadar zorlaşır ve bize o kadar pahalıya mal olur (çaba ve risk yönünden). Pratik bakımdan, her hatanın bir faturası olduğunu ve borcumuz biriktikçe veya ertelendikçe faturayı ödemenin zorlaşacağını söyleyebiliriz.

Marksist iktidar kavramının bilimsel niteliğini en iyi doğrulayan nokta da budur.

Beşinci Fasıl

BİR KARŞILAŞTIRMADAN ÇIKARILACAK DERSLER

Kitabımızın başında belirttiğimiz gibi, kapitalist hukuk ile sosyalist hukuku bir biri ardında incelerken alışılageldiği şekilde basit bir karşılaştırma yapmak niyetinde değildik.

Bununla birlikte, önce kapitalist hukuku, arkasından da sosyalist hukuku inceleyip her ikisinden çıkarabileceğimiz dersleri gördükten sonra, şimdi sıra bir senteze yapmaya gelmiştir.

I. Uzlaşmaz bir karşıtlık

A. — SİSTEMLER ARASINDA AMAÇ BİRLİĞİ YOKTUR

Kitabımızın başından beri iki sistem arasındaki uzlaşmaz antagonizmayı yeterince vurgulamış bulunuyoruz; biri insanın insan tarafından sömürülmesine ve kapitalist kâr hakkına, öbürü bu sömürünün tasfiyesine ve bu hakkın inkârına dayanır. Onun için bu noktanın üzerinde yeniden durmayı gereksiz sayıyoruz.

Fakat aynı zamanda kapitalist hukukun nasıl liberallikten uzaklaştığını, kollektifleştiğini ve sosyal düşüncelerle bütünleştiğini de göz müş bulunuyoruz.

(Devamı var)

Kapitalizmin Günümüzdeki Yeni Gelişmeleri ve Çelişkileri

GÜNÜMÜZDE VE GELECEKTE, TEKELCİ KAPİTALİST ÜLKELER ŞİDDETLİ SINIF SAVAŞLARIYLA SARSILACAK VE BU ÜLKELERDE SOSYALİZMİN MADDİ ÖNKOŞULLARININ DAHA DA BÜYÜMESİYLE DERİN DEĞİŞİMLER OLACAKTIR

— 48 —

Çağdaş kapitalizmin belirgin bir özelliği de, ekonomik kararsızlık ve, daha da büyük ölçüde, sosyo-politik kararsızlıktır ve bunlardan ilki birçok ülkede derin ve şiddetli sosyo-politik bunalımlara yolaçmaktadır.

Fransa'yı düşünelim. Geçen on ya da onbeş yılda, ülkenin ekonomik gelişmesinde ve emekçi halkın önemli bir bölümünün yaşama koşullarının iyileştirilmesinde önemli başarılar elde edildi. Fransa, bütün çelişkilerinin hızla şiddetlenmesine yolaçan Cezayir'deki ve Vietnam'daki sömürge savaşlarına son verdi. Ülkenin uluslararası durumu sağlamlaştı ve dünyadaki saygınlığı yükseldi. Dördüncü Cumhuriyeti kurmayı başaran kişisel iktidara dayalı otoriter rejiminin önemli ölçüde güçlendiği görüldü. Yine de ülkede, 1968'de, Fransız komünistlerinin, emekçi halk kitleleri ile tekelci kapitalizmle bütünleşmiş devlet erki ve tekelci rejim arasındaki en büyük çarpışma olarak değerlendirdikleri çok sert bir sosyo-politik bunalım patlak verdi. Hükümet ve işverenler, emekçilere önemli maddi ödünler vermek ve eğitim sisteminde önemli değişiklikler yapmayı ve sendikal hakları genişletmeyi kabul etmek zorunda kaldılar. Bütün bunlar, kapitalizmin her şeye kadir olmadığını ve uygun kitle savaşımları ve eylem birliği sonunda gerilemek zorunda bırakılabileceğini gösteriyor. Aynı zamanda, tekelci burjuvazinin kendisini koşullara uydurabilme enerjisinin ve yeteneğinin, sürekli karşı atakta bulunma çabalarının, işçi sınıfının ve bütün diğer emekçilerin her an uyanıklığını gerektirdiği de açıktır.

Kapitalist ülkelerin önderi ABD'yi ele alalım. 1960'larda bu ülkede uzun bir ekonomik yükselme belirgindi ,fakat sosyo-politik çelişkilerinde de daha önce eşi görülmemiş bir şiddetlenme görüldü. 1960'larda ve 1970'lerin başlarında, zencilerin yurttaşlık hakları için, çoğu zaman «Zenci Devrimi» de denilen eylemleri ortaya çıktı. Gerçekten, bu ülkedeki ulusal sorun, iç-savaştan beri hiç bir zaman bu ölçüde şiddetlenmemişti. Zenci hareketinin yanısıra, özellikle Kent Üniversitesinde ateş açılmasından sonra, geniş çaplı gençlik hareketinde ve öncelikle öğrenci hareketinde kaynaşma arttı ve aydınlar arasında sol çevrelerin sert eylemleri ortaya çıktı. Vietnam savaşına karşı yürütülen eylemlerin büyüklüğüne ve yoğunluğuna uzu nyıllardır ulaşılamamıştı. Bu, durumun bir yanı. Diğer yanıysa, Goldwater'a ve Wallace'a milyonlarca oy atılması, neo-faşizmin yükselmesi, John Kennedy, Robert Kennedy ve Martin Luther King'in öldürülmesi ve politik gansterliğin daha önce görülmedik ölçüde artmasıdır.

İtalya'da, Japonya'da, İspanya'da ve daha birçok ülkede de keskin sosyo-politik durumlar vardı. Oralarda da, kitlesel ölçüde Sola kaymanın kanıtları, büyüyen bir genel demokratik savaşım ve egemen güçlerin durumlarını sağlamlaştırma çabaları görülüyor.

Bütün bunlar gösteriyor ki, günümüzde ve gelecekte, tekelci kapitalist ülkeler şiddetli sınıf savaşlarıyla sarsılacak ve bu ülkelerde sosyalizmin maddi önkoşullarının daha da büyümesiyle toplum yapısında ve politik güçlerin mevzilenmesinde, tekellere karşı ve köklü demokratik değişmeler için ve sonuçta sosyalizm için savaşabilme olanaklarını önemli ölçüde genişletecek derin değişmeler olacaktır.

Başka bir deyişle, devletle bütünleşmiş tekelci kapitalizm koşullarındaki ülkelerde çoktan beri biçimlenmekte olan sosyalizmin maddi önkoşulları ile bu önkoşulların değerlendirilmesine, tekelci burjuvazinin egemenliğinin yıkılmasına ve iktidarın işçi sınıfına ve onun müttefiklerine aktarılmasına yardımcı olan öznel koşullar arasındaki mesafenin aşılması olanaklar büyüyor.

Markşçılık-Lenincilik, nesnel koşulların ve toplumsal gelişmenin eğilimlerinin belirleyici rolünü vurgular. Aynı zamanda, Lenin, öznel koşullara, yani kitlelerin, sınıfların ve özellikle kitlelere önderlik eden partilerin devrimci enerjisine, girişkenliğine ve kararlılığına da her zaman birinci derecede önem vermiştir. Birçok ülkenin tarihsel deneyimi ve dünya ölçüsündeki sınıf savaşımı deneyimi komünist partilerinin ve uluslararası komünist hareketin, insanlığın ilerlemesinde ki dev önemini gösteriyor.

Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki gericiliğin belirgin şekilde zayıflaması, sosyalist ve demokratik saflarının güçlenmesi ve egemen sınıfın kullandığı taktiklerdeki değişmeler dünya komünist hareketinin önüne yeni ve önemli görevler çıkardı.

Son birkaç onyılda, birçok kapitalist ülkenin komünist partileri cesaret ve azim, kararlılık ve esneklik ve toplumsal ülkülerine sınırsız bir inanç ve zamanın gereklerine en uygun politik çizgiyi izlemekte ustalık göstererek çok büyük başarılar elde ettiler.

Pekçok ülkenin komünist partileri ve tüm olarak uluslararası komünist hareket, barışçı çabalar ile emperyalizme karşı savaşım arasındaki ilişki, demokrasi ve demokratik reformlar için verilen savaş ile sosyalizm için verilen savaşım arasındaki ilişki, proletarya diktatörlüğünün kurulması için verilen savaşımların çeşitli biçimlerinin bileşimi, çeşitli ülkelerde sosyalist devrimlerin gelişmesinin somut, tarihsel ve ulusal koşullara uygun yolları ve ayırdedici özellikleri, işçi sınıfı hareketindeki bölünmelerin üstesinden gelinmesi ve işçi sınıfı ile geniş emekçi kitlelerinin eylem birliğinin sağlanması ve bütün sol güçlerin birliği ve demokratik partilerin işbirliği gibi sorunlara özel bir önem verdi.

Dünya politikasında ve uluslararası ilişkilerin tümünde görülen temel değişiklikler, dünyada yeralan köklü devrimci değişmelerle yakından bağlantılıdır. Barış içinde yanyana yaşama ilkelerinin büyük ölçüde yayılması demek olan bu değişmeler, dünya devrim sürecinin ilerlemesi üzerinde çok olumlu etkilerde bulunuyor. Sosyalist ülkeler, yumuşama ortamında kendi iç sosyo-ekonomik sorunlarını daha hızlı ve daha etkili şekilde çözmek için ek fırsatlar elde edebileceklerinden, barışın ve uluslararası güvenliğin sağlamlaştırılmasından kazançlı çıkacaklardır. Uluslararası gerilimin azaltılmasının, yeni bir savaş tehlikesini zayıflatması (savaşlar işçi sınıfı için çok ciddi sonuçlar taşırlar) ve emperyalizmin en saldırgan askeri güçleri tecrit edildiği zaman, emekçilerin daha yüksek yaşam koşulları, demokratik haklar ve toplumsal kurtuluş için savaşımlarının kolaylaşması nedeniyle, kapitalist ülkelerdeki işçi hareketleri ve uluslararası işçi sınıfı hareketi için çok olumlu bir anlamı vardır.

(Devam Edecek)

K. ZELINSKI

SOVYET EDEBİYATI

Halkın "Ben"liğini, gerçeğe uygun, açık yürekli, sosyalizmin pekişmesi ve gelişmesi için savaşan halkların gücünü ortaya koyan bir sanat yöntemi dışında bile getirilemez

— 144 —

Ulusal kültürlerin gelişmesi ulusal sorunun çözümünün bir bölümü veya sonucudur. Halkların ulusal kurtuluş hareketleri, şimdiye kadar olduğu gibi gelecekte de düzinelerce, hatta yüzlerce yeni ulusal kültürel ve edebiyatın doğmasına yol açacaktır. Bazı uluslar için, bu süreç bir yazıya, bir edebiyat diline sahip olmakla kısıtlı kalacaktır. Bir zamanlar sömürgeci baskılar altında inleyen halkların büyük çoğunluğu için ulusal edebiyatın doğup gelişmesi, sömürgeci kültürünün ve dilinin egemenliğini yüzünden daha da güçleşecektir.

Dünyada, ulusal kültürlerin gelişmesinin iki yolu vardır. Bu yollardan biri ulusal yalnızlık yoludur. Kapitalizm koşullarında kaçınılmaz bir yol dur bu. Diğer yol ise, bir yandan ulusal öğe serpilip gelişirken, öte yandan, halkların birbirine ideolojik yönden yaklaşmasıyla, büyük bir insanlık toplumunun kurulmasını engelleyen etkenlerden biri olan dilsel engellerin ortadan kaldırılmasıdır. Sosyalist yol budur. Sovyet deneyi bunun en iyi örneğidir. Çokuluslu Sovyet edebiyatı örneği, insanlığın içinde bulunduğu olağanüstü dilsel bölünmenin nasıl aşılabileceği konusunda fikir verir. Sosyalizm, ardından, ulusal güçlerin gelişmesini, yakınlaşmasını ve birbirlerin anlamalarını getirir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin yeni programında şöyle denmektedir: «Komünizmin kuruluşunun dev boyutları ve komünist ideolojinin yeni zaferleri, biçimde ulusal, içerikte sosyalist olan Sovyet halklarının kültürünü zenginleştirir. Ulusal ve uyruklar ideolojik bakımdan giderek birbirlerine yaklaşmakta ve kültürleri de yakınlaşmaktadır. Sosyalist ulusların tarihsel gelişme deneyleri, ulusal biçimlenmelerin donup kalmadığını, haaytın yeni gereksinimlerin ters düşen eskimiş olan her şeyden arınarak değiştiğini geliştiğini göstermiştir. Tüm Sovyet uluslarının ortak enternasyonal kültürü gelişmektedir. Her ulusun kültür mirası, enternasyonal özelliklerini yansıtan eserlerle sürekli zenginleşmektedir.»

Ulusal biçimlenme, (başta dil) bir tarihsel biçimlenme, bir tarihsel kategoridir. Ulusal biçimlenme, aynı insan topluluğundan çeşitli kuşakların ortak yaşamının yarattığı bir toplumdur. Ulaşılma anı, halkların «Ben« dedikleri kişiliklerine kavuştukları andır.

Pek çok ulusun, kendi «Ben«lerini açıklamak üzere tarih sahnesine çıktıkları bir çağda, yeni bir sosyalist gerçekçiliğin izlerini taşıyan yeni edebiyatlar doğmaktadır.

Gerçekten de, halkın «Ben»liği, gerçeğe uygun açık yürekli, sosyalizmin pekişmesi ve gelişmesi için savaşan halkların gücünü ortaya koyan bir sanat yöntemi dışında dile getirilemez.

Rus edebiyatı, ülkemizin çokuluslu bir ülke olduğunu ilk defa Puşkin'in ağzından öğrendi. Öte yandan, bir yüz yıl kadar önce, Kafkas adlı şiirin de Serçenko, çarlık Rusya'sında, «Moldavyalıdan Finliye kadar, tüm dillerde, herkesin sustuğunu» yazıyordu.

Bugün Rusya'nın edebiyat haritası değişti. Eskiden dilsiz bırakılan tüm halklar konuşmaya başladılar. Devrimden önce kendi yazılarına bile sahip olmayanlar (Sovyetler Birliğinde bunların sayısının 40 kadar olduğu tahmin ediliyor) veya çok eski bir yazıya sahip olanlar (Transkafkasya halkları) da artık susmuyor. Tüm uluslarda ve bölgelerde edebiyat yeni boyutlar kazandı ve yeni bir yönde gelişmeye başladı.

Edebiyat haritasında artık beyaz lekeler görünmüyor? Neden? Çünkü tüm uluslar hatta en az nüfuslu kabile ve ulusal kümeler bile, yeni sosyalist kültür ve edebiyatın kuruluşuna katıldılar. Ve bu tam bir eşitlik içinde oldu. Çarlığın bilinçli olarak uyguladığı baskı siyaseti yüzünden gelişmeleri engellemiş olan Rusya halklarına Sovyet hükümeti gerek siyasal ve ekonomik, gerekse manevi alanda üç misli, dört misli fazla yardım götürdü. Lenin'in açıkladığı ulusal siyasetin özü budur. Bu ne sonuç verdi? Bir zamanların geri bırakılmış halkları olağanüstü bir hızla gelişmeye başladılar. Savaştan önce ve savaş sonrasında kendi aydın kadrolarını yetiştirdiler. Tüm ülke, ulusal dillerde kitaplar yayınlayan bir yayınevleri ağıyla kaplandı. Ve Sovyetler Birliğinde artık okuma yazma bilmeyen kalmadığından ve sekiz yıllık zorunlu eğitim uygulama alanına girdiğinden, tüm halkların hatta kabilelerin yazarları kendi okurlarına sahip oldular.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin çeşitli halklarının bağrından (1934-1954 arası yirmi yıl içinde) çıkan ve Rusça'ya çevrilen yazarların bibliyografyası, 750 sayfalık bir cilt tutuyor. Ancak, burada önemli olan, sayılardan ve olgulardan çok, bu yazarların fikirlerini ve yönelimlerini etkileyen ilkelerdir.

(Devamı edecek)

Gençlik ve Toplum

Günümüzün bilim adamı, biçimsel mantık ilkelerini elektronik bilgi sayarın "bellek"ine kaydediyor, buna belli miktarda bir bilgi ekliyor ve Orta Çağ'ın bütün bilgiçlerini kıskançlıktan çatlatacak sonuçlar elde ediyor

— 45 —

İş karşısında takınılacak yaratıcı ve uzak görüşlü bir tutum, kişinin sağlıklı zihinsel gelişiminin en büyük koşuludur. Herhangi bir maddi ihtiyaca değil de, özgürce ortaya konan bir isteme ve yaratma arzusuna dayalı çalışma, insanın kendini ortaya koymasının ve kabul ettirmesinin bir biçimidir. Yaratıcılığı doruk noktasına eriştikçe, kişi, ufkunu genişletecek ve insanlığın kültür hazinesine daha çok katkıda bulunacaktır.

Öte yandan, kültür değerlerinin özümlenmesi bireyin yaratıcılığını güçlendirir. İlgilerinin kapsamı genişledikçe ve önceki kuşaklarca geliştirilen kültür değerlerini kavradıkça kişi toplama daha çok yakınlaşır.

Gelişmiş bir sosyalizmde, komünizmde, bilimsel ve teknik ilerleme, insanın düşünme yeteneklerini geliştirici ve hızlandırıcı etki yapacaktır. Kişi, toplumun manevi zenginliğini özümleyerek, maddi ve kültürel değerler yaratarak kendi kişiliğini biçimlendirir. Bu süreç, yaşamın kendisi gibi sonsuzdur.

DÜŞÜNME EĞİTİMİ

Sık sık davranış kültüründen ve sözcüğün geniş anlamıyla insanın kültüründen söz ediyoruz. Ama düşünme eğitimi nedir? Şu bir gerçek ki, düşünme eğitimi ne bir kurnazlık, ne nükte, ne de doğal zekâ sorunudur. Daha çok, belli bir yolla geliştirilmiş, bilenmiş ve beslenmiş zekâdır. Doğanın ya da kalıtımın bir vergisi olmaktan çok, toplumun bir vergisidir. Bu tanımlama sonucu, doğal olarak ortaya birkaç soru çıkıyor: Doğru düşünmey öğrenmek için kişi ne yapmalı? Düşünme eğitimi neyi içerir? Nasıl ortaya çıkar?

Düşünme eğitimi, belli bir mantıki süreç içinde tutarlı olarak akıl yürütme yeteneği midir? Evet, öyledir ve bu yetenek, nefes almak kadar önemlidir. Ne var ki kişi, nefes alma yeteneğini en yüksek yetenek olarak değerlendirseydi ve her yolla onu geliştirmeyi sürdürseydi, bir insan akciğeri olup çıkardı belki de; üstelik kusurlu bir akciğer.

Aristo'dan buyana bazı filozoflar ve eğitimciler, kişiye belli düşünme tekniklerini öğretmeye çabaladılar. Biçimsel mantık kurallarına uygun mantıki çıkarsamalar yapma yeteneği gelişince, bireyin tam gelişmiş düşünme yeteneği kazanacağını hayal ettiler. Zamanında skolastik felsefe, bıkmadan usanmadan bu varsayımı işledi; birçok bilgin taslağı, sahte-bilgi papağanları yarttı. Şir Osip Mandelschtam, haklı olarak bu kişileri ve düşünceleri, tıpkı bir saatin işleyişi gibi hazır ve katı dogmalarla uyum içinde ilerleyen, oysa gerçekte yerinde sayan «sıkıcı hazır duygu bestecileri» olarak tanımlamıştı.

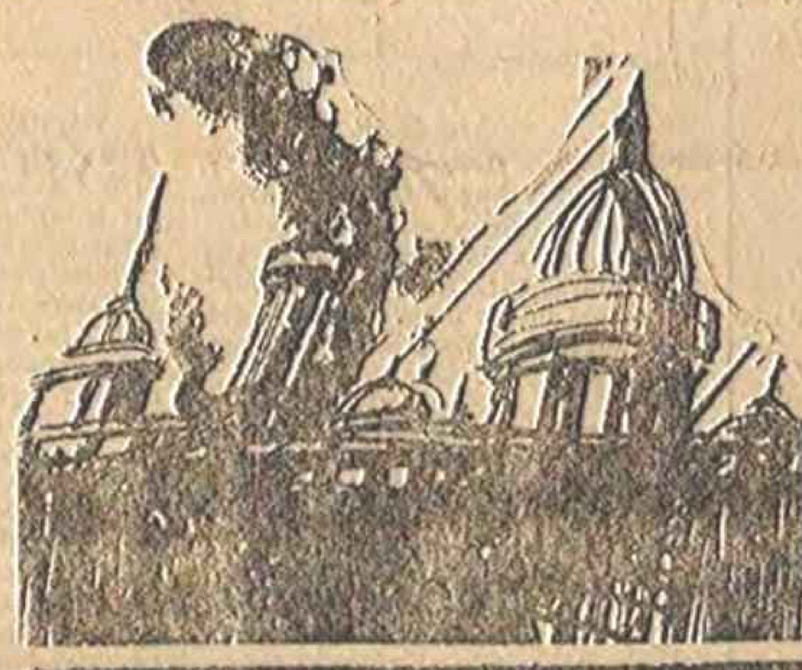
Günümüzün bilim adamı, biçimsel mantık ilkelerini elektronik bilgi sayarın «bellek»ine kaydediyor, buna belli miktarda bir bilgi ekliyor ve Orta Çağ'ın bütün bilgiçlerini kıskançlıktan çatlatacak sonuçlar elde ediyor. Sibernetik, bilginin ve mantıki düşüncenin taklite ve benzetmeye çok uygun olduğunu kuşkuya yer kalmayacak biçimde ortaya koymuştur. Bu sonuç bazılarını üzmüştür; çünkü, önceleri bilim dünyasında tartışmasız bir saygınlığa sahip olan bazı değerlerin gözden düşmesine neden olmuştur. Gerçekten, ansızın, bir bilgisayarın sıradan bir benzeri olduğunu kavramak, insan için bir dereceye kadar sıkıntı verici ve sinirlendiricidir.

Varolan «yapay beyin» modellerinin gerçek insan zekâsının tam tersinden başka bir şey olmadığını hatırlarsak, o zaman kaçınılmaz olarak, gerçek düşünme eğitiminin esnek, kalıplaşmamış bir şey olduğu sonucuna varırız. Başka bir deyişle, kısaca düşünme eğitimi, bağımsız, yaratıcı ve özgün bir biçimde düşünme yeteneğidir.

Ne var ki, bazı şeyleri söylemek yapmaktan çok daha kolaydır ve bu, kalıplaşmamış bir yolla düşünme yeteneği için doğrudur. Bir keresinde, Komsomolskaya Pravda'nın yazı kurulu aracılığıyla Minsk'te oturan bir öğrenciden 1 .ng bir mektup almıştım. Öğrenci yoğun bilgi akışıyla ve «manevi gıda»nın standartlaşmasıyla özgülleşen günümüzde ve çağımızda, insanın bireye özgü kişiliğini korumanın, olanaksız değilse de, çok zor olduğunu yazıyordu. Küçük öğrencilerle kolej öğrencilerinin aynı ders kitaplarını okumaları gerektiğini, her ikisinin de edebiyat eleştirmenlerince salık verilen aynı romanları okumak, aynı TV programlarını ve filmleri izlemek istediklerini ileri sürüyordu. Bana mektup yazan arkadaşın kaygısını yeterince kavrayabilmiştim ve cevap olarak bir makale yazmaya karar verdim. Bu makalede, bilgiye ve kültürel mirsa kolayca ulaşabilme olanağının kişiliğin stnadırtlaşması tehlikesi yaratmadığını söylemiştim. Şükür ki insan, yalnızca aldığı bilgileri kayıtsızca ve ayırım yapmaksızın ezberleyen bir araç değildir. İnsanı hayvanlar dünyasının diğer türlerinden ayıran şey, okudukları, duydukları, gördükleri temelinde kendi kanılarını ve görüşlerini oluşturma yeteneğidir.

Kesindir ki, düşünme eğitimi, önceki insan kuşaklarının devrettikleri kültür mirasının özenle incelenmesini gerektirir. Bu inceleme, ne denli özenle yapılmış olursa olsun yalnızca bir inceleme olarak kalmamalı, bu mirası bütünlüğü içinde kendine maletmek ve sonra da zihninin yaratıcı enerjisi, görülmez silahı haline dönüştürmek için yapılmış eleştirici bir yeniden-değerlendirme olmalıdır. Goethe, «Neyim ben? Ne yaptım? Gördüğüm, işittiğim ve gözlemlediğim her şeyi biraraya getirip bunlardan yararlandım. Yapıtlarım, cahil ve bilge kişileri, aptalları ve akıllı kişileri kapsayan binlerce değişik bireyle beslenmiştir. Çocukluk, olgunluk ve yaşlılık, hepsi de kendi düşünceleri, yetenekiri, umutları ve yaşama biçimiyle donatmıştır beni. Çoğu zaman, başkalarınca ekilenl biçtim ve yapıtlarım, bütün bir toplumun yapıtlarıdır, yalnızca Geothe adını taşırlar.» diye yazarken, bunu çok iyi ifade etmişti.

(Devamı Var)

"Teslim Olmayanlar Ölmez"

Nikolai Chukovsky

Lunin "Serov'u gönderdiğin gibi beni de göndermeyeceksin değil mi doktor" diye sordu. "Göndermeyin beni, bana istediğinizi yapın. Fakat burada kalmama izin verin"

— 120 —

Onu, tanımadığı bir doktor değil, kendi doktoru tedavi edecekti. Başka bir doktor onu derhal üs hastanesine gönderebilirdi, oysa Gromeko'dan durumu idare etmesini isteyebilirdi.

Ağrısına rağmen bir ara hafifçe kestirebildi. Sonra sesler ve parlak ışıklarla uyandı. Sağlık odasına taşınıyordu. Yermakov, Hilda, Slava, Hamitov, Kostin, Deyev, Dziga, hepsi oradaydılar. Tümünün renkleri ne denli solgundu... Yoksa lambanın ışığından mı öyle görünüyorlardı? Merakla bakan gözbebeklerinde küçük ışıklar dansediyordu.

O gece üste kimse uyumamıştı. Hepsi endişeyle bekliyorlardı. Tararaksin, önce kaybolduğu bildirilen Tatarenko'nun ortaya çıktığına ve Lunin'i de beraberinde getirdiğine dair bir telefon mesajı almış, haberi derhal üstekilere yaymıştı.

Acele ile önlüğünü giyen Dr. Gromeko, Lunin'in çevresinde birikenlere, «Lütfen gidiniz,» dedi. «Kaç kez söyledim size. Binbaşıyı buraya masanın üzerine getirin. Dikkat edin.»

Lunin, «Serov'u gönderdiğin gibi beni de göndermeyeceksin, değil mi doktor?» diye sordu. «Göndermeyin beni. Bana istediğinizi yapın, fakat burada kalmama izin verin.»

Doktor, Lunin'in ıslak ve çamurlu giysilerini çıkarmağa çalışırken, yüksek sesle, «Göndermek mi?» dedi. «Nereye? Niçin gönderelim sizi? Kısa zamanda iyileşeceksiniz. Basit bir çıkık bu. Kırık yok. Sadece bir çıkık. Bir dakika izin verirseniz kemiği yerine koyayım. Üç gün sonra da koşup zıplamağa başlayabilirsiniz.»

Doktor, incinmiş olan bacağı elleri ile kavradı.

Lunin'in omuzlarından tutan Tatarenko, «Tamam mı?» diye sordu.

Doktor ona baktı. Tatarenko'nun dudakları titriyordu.

«Çavuş Tatarenko, ihtiyar bir kadın kadar korkaksınız,» dedi ve sonra, «Çıkın dışarı. Size ihtiyacım yok.» diye emretti. Arkasından «Masha!» diye hemşireyi çağırdı. «Gel buraya. Şurada dur ve Muhafızlar Binbaşısını omuzlarından tut. İşte böyle.»

Doktor Gromeko, Lunin'in bacağını çekti ve Lunin, acıdan kendini kaybetti.

7

Eylül'ün sonuna doğru Sinyavino çevresinde savaş durdu.

Leningrad ve Ladoga Gölü cephelerinde önemli bir değişiklik olmamıştı. Fakat çatışmalarla istenen amaca ulaşılmıştı. Artık Almanlar, Leningrad cephesinden Stalingrad'a tek asker nakledemeyeceklerini biliyorlardı.

Uvarov, Lunin'i ziyaret ettiğinde, «Almanlara olan, bana ayı yakaladım diye bağıran salağı hatırlatıyor» dedi. «Arkadaşları 'Getir onu buraya' diye bağırmış, adamı 'Getiremem' diye seslenmiş. 'Ayı beni bırakmıyor.'»

Lunin, Uvarov'u daha önce bu denli canlı ve mutlu görmemişti. Dilinin altında bazı iyi haberler olduğu anlaşılıyor, fakat bunları açıklamak istemiyordu. Lunin, Stalingrad'da işlerin nasıl gittiğini sordu. Bu günlerde herkes, Uvarov'a Stalingrad'dan haber soruyordu. Volga'daki dev savaş sürüyordu. Fakat resmi bültenlerde buna pek değinilmiyordu.

Uvarov, «Ben de sizin bildiğiniz kadar biliyorum,» diye cevap verdi. «Ve senin düşündüğün gibi düşünüyorum.»

Lunin, şaşkınlıkla, «Ne demek istiyorsun?» diye sordu.

Uvarov, ağır ağır ve ciddiyetle, «Zannedersem yay, artık sonuna dek gerilmiş,» dedi.

«Yani yakında bırakılacak mı?»

«Zannedersem.»

Lunin, «Evet, ben de öyle düşünüyorum,» dedi.

Uvarov, ayrılırken, «Çabuk iyileş, Muhafızlar Binbaşısı» dedi. «Seni bekleyen bir sürpriz var.»

Dr. Gromeko, çıkık bacağını yerine yerleştirdikten sonra Lunin, oldukça çabuk iyileşti. Sol bacağı davul gibi şişmiş ve kütük gibi sert olmuştu. Fakat doktor onu lapalar ve sıcak su banyoları ile tedavi ederek şişi kısa zamanda indirdi.

Klinikteki tek hasta oydu. Bununla beraber yalnızlıktan yakınamazdı. Daima yatağının yanında oturan biri oluyordu.

Filonun pilotları, ziyaretlerine sabahın erken saatlerinde başlıyorlardı. İkici - üçü birlikte geliyor ve oturma odasından getirdikleri bir sıranın üzerinde oturuyorlardı. Doktor izin verse, bütün filo mensupları orada olacaktı. Bunun üzerine pilotlar işi sıraya bindirmişlerdi. Onların tatlı, açık, çocuksu yüzlerine abkan Lunin kendisine karşı gösterdikleri sevgi ve şefkate hayret ediyordu.

Onları sadece birkaç aydır tanımasına rağmen, o da onlara bağlanmıştı. Pilotların bulunmadığı saatlerde kendisini yalnız hissediyordu. Uyanır uyanmaz, onların gelmesini sabırsızlıkla bekliyor ve kapı vurulup da, doktor, «Ayaklarını sil Ryabushkin, kliniğe yine çamur getiriyorsun,» diye bağırınca, geldiler diye seviniyordu.

Kuşkusuz kendisini en sık ziyaret eden Tatarenko idi. Açık sözlü, samimi ve coşkun bir kişi olan Tatarenko, günde yirmi kez kliniğe koşuyor ve duyduğu en küçük haberi bile Lunin ile paylaşıyordu.

Haber çoktu. Örneğin, Sinyavino savaşından hemen sonra bütün genç pilotlar asteğmenliğe terfi ettirilmişlerdi. Bu olaya hepsi çocukça sevinmişlerdi. Hepsi yeni giysilerini giyerek Lunin'e gelmişler ve onu selamlamışlardı. Parlak düğmelerinin, kollarındaki sırmaların kendilerine verdiği memnuniyeti saklamıyorlardı.

Fakat filonun elinde artık uçak bulunmadığı ve bunu, ne üniformalarının ne de sarı düğmelerinin değiştiremeyeceği gerçeği, hepsinin keyfini kaçırıyordu. Ellerinde dört Hurricane'ı nkaldığı doğruydu, fakat artık onlara kimsenin güveni kalmamış ve Siryavino savaşı bittiğinde hava karargâhı bunları hizmetten çekmişti.

(Devam Edecek)

Üç büyükler geçen haftayı ikişer puanla kapadılar ama Trabzon gene önde gidiyor

Fenerbahçe Galatasaray ve BJK Teknik adamları haftayı değerlendirdi

İSTANBUL (ABC) Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş teknik adamları geçtiğimiş haftayı değerlendirdile·

:det Niş genel olarak üzg n göründü. Niş aldıkları iki uana rağmen sonuçtan hi e hoşnut değil. Coşkun Öza ile Beşiktaş Teknik ada larından genel kaptan Coşkun Ergun ise deplasmar la alınan puanları başarı olarak değerlendiriyorlar.

Üç büyüklerin teknik adamlarının görüşleri özetle şöyle:

NECDET NİŞ: "GENE BÖYLE OYNARSAK Y·RIŞTAN KOPARIZ"

İstanbul (ABC) — Geçtiğim·· pazar günü İstanbul'da ·apılan karşılaşmada Altay karşısında beklenileni veremeyen, ancak attıkları bir golle 2 puanı almayı başara· Fenerbahçe'nin Teknik Direktörü Necdet Niş «Altay karşısında sergilediğimiz bu kötü futbolu önümüzdeki haftalarda da tekrarl·ysak şampiyonluk yarışın· ·n koparız" demiştir.

Altay'ın Fenerbahçe karşısında çok iyi bir oyun sergilediğini belirten Niş, konu ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

«Altay karşısında çok kötü bir maç çıkardık. Buna karşılık aldığımız iki puan başarıdır ve şampiyonluktan kopmadık. Ancak bu böyle giderse sonunu getiremeyiz. Önümüzdeki haftada Zonguldakspor ile zorlu bir maç yapacağız. Bu maçta çok dikkatli olmak zorundayız. Kaybedersek herşey bitebilir. Öte yandan kaderimiz Galatasaray - Trabzonspor maçına bağlı, bu maçın sonucu bizi çok etkileyecek. Altay'ın futbolunu gördükten sonra kupada da dikkatli olmamız gerekiyor"

ÖZARI: İKİ PUAN ALMAMIZ SEVİNDİRİCİDİR"

İstanbul (ABC) — Adanaspor'u deplasmanda 2 - 1 yenerek iki puan almasını bilen Galatasaray'ın Teknik Direktörü Coşkun Özarı "Adanaspor deplasmanında henüz alışamadığımız sıcağa rağmen aldığımız iki puan başarıdır" demiştir.

Özarı maç ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

"Adanaspor karşısında başarımızı yine devam ettirdik. Zafer'in sakatlığından dolayı oynamamasına karşın takımın ortaya koyduğu oyun bizi fazlasıyla memnun etti. Şimdi bizim için önemli olan Trabzonspor maçı. kazandığımız takdirde ligde durum çok değişebilir. Bizim Fenerbahçe ve Trabzonspor'a karşı tek avantajımız bir deplasman maçımızın kalması. Bu avantajımızı en iyi şekilde değerlendirmek istiyoruz. Çalışmalarımızı daha da sıklaştıracağız. Daha önce söylediğim gibi haftaların neler göstereceği belli olmaz. Yarışı sonuna kadar bırakmayacağız"

İstanbul (ABC) — Beşiktaş Genel Kaptanı Coşkun Ergun deplasmanda Samsunspor'dan aldıkları iki puanın büyük başarı olduğunu belirterek "Bu maç bizim için dönüm noktası oldu" demiştir.

Siyah beyazlı futbolcuların iyi niyetli mücadelelerinden ve sonuca giden futbolcularından sevinç duyduklarını belirten Ergun "Artık Beşiktaş eskisi gibi havaya girdi. Takımda birlik beraberlik ve uyum sağlandı. Göreve geldiğimizde de söylediğimiz gibi bu takım artık mağlubiyet yüzü görmeyecek. Bunu da Samsunspor deplasmanında ispatladı. Artık her maçta gol atıp galip geliyoruz. Her maça olduğu gibi Samsunspor maçına da yüksek moralle çıkmıştık. 90 dakika boyunca çok iyi bir futbol sergiledik. Böylece dördüncülük şansımızı arttırdık. Önümüzdeki hafta Göztepe karşısında da aynı başarıyı tekrarlamak istiyoruz".

Galip, futbolu Aydınspor'da bırakmaya kararlı

Galip, futbola Tirespor'da başladı ama futbolu Aydınspor'da bırakacak.

Aydın (ABC) — Aydınspor'un üç yıl önceki Tirespor'dan transfer ettiği Galip «Futbolu Aydınspor'da bırakacağını» demiştir.

Vatan hizmeti bitiminde tekrar Aydınspor'a dönen Galip, gerek müdafa, gerekse ileri uçlarda yer almaya başlamıştır. Teknik Direktör Şükrü Ersoy da Galip'in iyi bir oyuncu olduğunu belirtmiş ve şunları söylemiştir:

«Galip'ten iki hatta yararlanıyoruz. İleri-geri hatların hakkını layıkıyla veriyor. Ben bir maça çıkarken, müdafaa hattı zayıfsa Galip'i müdafaa hattında görevlendiriyorum. İleri uç zayıfsa ileri uçta görev veriyorum.»

Sarıyer, Gaziantep maçı için şanssızlık diyor

İstanbul (ABC) — Geçtiğimiz pazar günü İkinci Lig Kırmızı Grubunda şampiyonluğun en yakın adayı Gaziantepspor'a bir puan kaptıran Sarıyer'in Genel Kaptanı Kenan Dereli «Şanssızlığımız yüzünden rakibimize bir puan hediye ettik» demiştir.

Dereli maç ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

«Gaziantepspor karşımızda alkışlanacak bir futbol sergilemedi. Buna karşılık biz de iyi değildik. Birkaç gol pozisyonunda şanssızlık ve beceriksizlik yüzünden sonuca gidemedik. Bir de maçın başında futbolcularımızda liderə karşı oynamanın bir psikolojik bozukluğu vardı. Ancak maç başladıktan sonra bu heyecanı üzerimizden attık ve sahaya hakim olduk. Ancak rakimize bir puanı hediye ettik.»

«B» hazırlık liginin kalkması için hazırlık yapıyor

Ankara (A.A.) — Futbol Federasyonu Kurulu, 5 Mayıs Cumartesi günü İstanbul'da toplanarak «B» hazırlık liginin kaldırılması, Gençler Liginde bölgesel düzenlemeye gidilmesi konularını görüşerek karara bağlayacak tır.

Bölge binasında yapılacak ve pazar günü sona erecek kurul toplantısı ile ilgili olarak Futbol Federasyonu Başkanı Cemal Saltık A.A. muhabirine şunları söylemiştir:

«İstanbul'daki toplantımızda Gençler ve «B» ligi uygulamalarını ele alarak inceleyeceğiz. Kuvvetli bir olasılıkla «B» liginin kaldırılmasını, Gençler Liginin de bölgesel olarak düzenlenmesini karara bağlayacağız. Bu arada Eğitim Dairesinin Üçüncü Türkiye Liginin kaldırılarak İkinci Lig ile birleştirilmesini öneren raporunu gözden geçireceğiz. Ancak şimdilik bu konuda herhangi bir karar almayı düşünmüyoruz. Çalışmalarımız ileriye yönelik olacak.»

Futbol Federasyonu Başkanı Saltık toplantıda ayrıca, Türkiye Amatör Şampiyonası statü değişikliğinin görüşüleceğini, bu konuda yeni bir gruplandırmaya gidileceğini bildirmiştir.

Ankaragücü için Kadri Aytaç iddialı konuştu

Ankara (A.A.) — Ankaragücü Direktörü Kadri Aytaç, ligin bitimine beş maç daha olsaydı, Rizespor'u da yakalar ve birinci olurduk» demiştir.

Isparta galibiyetinden sonra en yakın takipçileri, Şekerspor ve Vefa'yı geride bırakarak ikinci olurken Ankaragücü'nde tüm yönetici ve futbolcular ikincilik yarışının bittiğini söylemişlerdir.

Bu arada sarı-lacivertli takımın teknik direktörü Kadri Aytaç da A.A. muhabirine yaptığı açıklamada şunları söylemiştir:

«Ankaragücü'nde geç göreve geldim. Buna rağmen futbolcu, yönetici ve teknik adam olarak el ele verdik ve bugünkü yerimize geldik. Şunu kesinlikle ifade edeyim ki, eğer ligin bitimine beş hafta daha olsaydı, aramızda dört puan fark olan Rizespor'u yakalar ve Birinci Türkiye Ligine grup şampiyonu olarak çıkardık. Üç maçın kalmış olması bizi bu planlarımızın gerçekleşmesinden yoksun bıraktı. Ancak ligin sonunu Rizespor'la aramızda bir, iki puan farkla kapatacağız, amacımız, bu haftaki Elazığspor maçından galip çıkmaktır.

Ankaragücü Elazığ maçı için kampa girdi

Ankara (A.A.) - Geçtiğimiz hafta Isparta deplasmanını iki puan ile kapayarak puan sıralamasında ikinciliğe yükselen Ankaragücü, bu haftaki Elazığ maçı için bu akşam Sosyal Tesislerde kampa girecektir.

Isparta maçından alınan iki puanın morallerini yükselttiğini söyleyen sarı-lacivertli futbolcular ise Elazığspor'u da yenerek ikinciliği garantileyeceklerini belirtmişlerdir.

Ankaragücü'nün Isparta maçı primi tam 40 bin lira

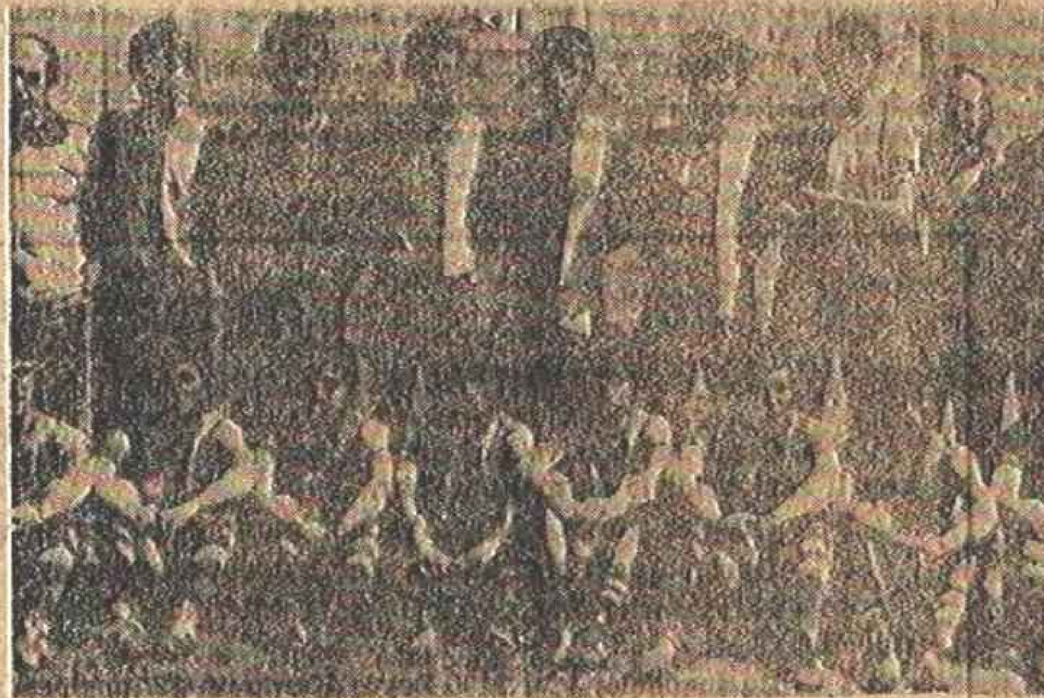
Ankara (A.A.) — Ankaragücü'nün Isparta deplasmanından iki puan ile dönmesi ve ikincilik koltuğuna oturması üzerine futbolculara vaadedilen 40'ar bin liralık primler çarşamba sabahı ödenecektir.

Ankaragücü Genel Kaptanı Nevzat Ayabakan A.A. muhabirine yaptığı açıklamada, yönetim kurulunun salı günü akşamı toplanacağını ve futbolculara verilmesi kararlaştırılan 40'ar bin liralık başarı priminin bu toplantıda karar altına alınacağını bildirmiştir.

Ayabakan açıklamasında şöyle demiştir:

«Futbolcularımız haftalardır çekilen ikincilik hasretini Isparta karşısında çok zor şartlar altında oynanan karşılaşmada hakettiğimiz iki puanı Ayhan'ın Avrupa'da bile ender görülen golle kazandık. Sayın Isparta Valisi Bedri Nozlıoğlu, Garnizon Komutanı ve Emniyet Müdür Muavini Taner Arda maçtan birgün önce yaptıkları toplantıda sıkı güvenlik önlemleri alınmasını kararlaştırdılar. Buna rağmen maçtan sonra beş-on seyirci taşkın hareketlerde bulundular. Ancak olaylar çabuk yatıştırıldı. Karşılaşma hakemleri Orhan Cebe ve arkadaşlarına başarılı yönetimlerinden dolayı şükran borçluyuz. Başkenti önümüzdeki sezon birinci ligde başarılı ile temsil etmek istiyoruz.»

Adana Erkek Lisesi Futbol Takımı Isparta'da şampiyon oldu

Isparta'da yapılan liseler arası futbol grup müsabakalarında Adana Erkek Lisesi Futbol Takımı şampiyon oldu.

Isparta (ABC) — Isparta'da yapılan liseler arası futbol grup müsabakalarında Adana Erkek Lisesi şampiyon olmuştur.

Grup şampiyonasına Adana Erkek Lisesi, Denizli Endüstri Meslek Lisesi, Antalya Lisesi, Nevşehir Lisesi, İçel Lisesi, Yozgat Lisesi, Burdur Endüstri Meslek Lisesi ve Aydın Lisesi futbol takımları katılmıştır.

(A) ve (B) gruplarında yapılan müsabakalarda Adana Erkek Lisesi ile Denizli Endüstri Meslek Lisesi finale kalmışlardır. Adana Erkek Lisesi bundan sonra yapılacak ikinci kademe maçlara katılacaktır.

GERÇEKÇİ TİYATRO SÖZLÜĞÜ
yeni çıktı!
aziz çalışlar
Türkiye'de ilk kez,
maddeci dünya görüşüyle,
"ansiklopedik sanat ve kültür"
sözlüğü niteliğinde, Türk ve Dünya tiyatrosu.
● kültür yayınevi
Dağıtım: GE-DA (Genel Dağıtım)

Tekin Sönmez
Yeryüzü Sevdiğim
Şiirler
yansı
15 lira
TEMEL DAĞITIM

turgan arınır · sırrı öztürk
işçi sınıfı · sendikalar ve
15/16 HAZİRAN
OLAYLAR-NEDENLERİ-DAVALAR
BELGELER-ANILAR-YORUMLAR
SORUN YAYINLARI
İsteme Adresi: P.K. 231 Aksaray/İst.
Türkiye Dağıtım: TEMEL DAĞITIM
50 lira

İŞÇİ SINIFINI POLİTİKA DIŞI TUTAN BURJUVA SAVUNUCU TEORİLERİN ELEŞTİRİSİ
n.panova-f.lerner
y.tcheplyguine-n.beloоussov
SORUN YAYINLARI
İsteme Adresi: P.K. 231 Aksaray/İst.
Türkiye Dağıtımı TEMEL DAĞITIM
15 Lira

2. BASIM
MAO'NUN TEORİK GÖRÜŞLERİNİN ELEŞTİRİSİ
M.I. Sladkovski ● F. V. Konstantinov
304 sayfa 40 lira
KONUK YAYINLARI
P.K. 749 Sirkeci
Türkiye Dağıtımı TEMEL DAĞITIM Hilaliahmer Etfal Sok. Orhanbey İşhanı No 6 Kat 1 D 1 Cağaloğlu-İstanbul

SAHİBİ:
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına KEMAL TÜRKLER
YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ: AYDIN ŞENESEN

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd. Şti. Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL . 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak fark olarak sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ:
İstanbul Baskısı 100. TL Yayın ilanları 50 TL
Bütün Türkiye ve Avrupa santimi 200 TL

Politika

Gözaltına alınanların bir kısmı serbest bırakıldı

(Baştarafı 1. Sayfada) yerine gönderilen güvenlik kuvvetleri polis noktasının taşla tahrip edildiğini bildirmişler, ancak gözaltına alınan kimsenin bulunmadığını açıklamışlardır.

İKİ BİN OTOBÜS VE MİNİBÜS ARANDI

Bölge Trafik Müdürü Reşat Vural da, kentin giriş ve çıkış noktalarında yapılan kontrollarda toplam iki binin üzerinde otobüs ile minibüs arandığını, bunlardan hiç birinde suç unsuru olacak konuya rastlanmadığını söylemiştir.

Karşıyaka'da düzenlenen 1 Mayıs gösterilerini tabanca ile izleyen Önder Çizmeci adlı bir şahıs yakalanarak gözaltına alınmıştır.

Karşıyaka Emniyet Amiri Yalçın Özbakır, Önder Çizmeci'nin silâhının ruhsatsız olduğunu bildirmiş, kendisinin savcılığa verildiğini açıklamıştır.

İZMİR'DE BİR DERGİ İÇİN TOPLATILMA KARARI ALINDI

İzmir'de yayınlanan Demokratik Birlik adlı haftalık dergi hakkında İzmir Savcılığının isteği üzerine nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesi tarafından toplatılma kararı alınmıştır.

TMMOB'NİN AÇIKLAMASI

TMMOB Başkanı Teoman Öztürk 1 Mayıs'la ilgili gelişmeler hakkında yaptığı açıklamada «1 Mayısların yasaklama ile engellenebileceğini ve mücadelenin geriletilebileceğini uman iktidarlar yanılmaktadır» demiştir.

TMMOB Başkanı Öztürk, demokratik hak ve özgürlüklerin engellenmemesi gerektiğini belirterek şu görüşleri savunmuştur:

«Emekçi halka yöneltilen ve giderek yoğunlaşan baskı ve saldırılar 1 Mayıs 1979'da doruğa ulaştı.

1 Mayıs kutlama törenlerinin engellendiği bir çok kentte 1 Mayıs öncesinde ve 1 Mayıs günü yaşanan baskılar, bunun en açık göstergesi oldu.

Tüm bu baskıların sorumlusu, vaadettikleri ile yaptıkları birbirini tutmayan iktidardır.

1 Mayısların yasaklama ile engellenebileceğini ve mücadelenin geriletilebileceğini uman iktidarlar yanılmaktadır. Demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılması engellenmemelidir.

Bizler, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde işçi sınıfı ile omuz, omuza olmada kararlı mühendis ve mimarlar olarak, yılların mücadelesi ile elde edilen demokratik hak ve özgürlüklerin emekçi kitlelerce savunulacağına ve geliştirileceğine inanıyoruz.

1 Mayıs'lar her yıl bir öncekinden daha güçlü bir biçimde mutlaka kutlanacaktır.»

Yedeksubay

(Baştarafı 1. Sayfada) Yedeksubaylar, dünden itibaren 29 Haziran Cuma günü çalışma saati bitimine kadar, askerlik şubelerine nüfus cüzdanlarıyla başvurarak, yoklamalarını yaptırabileceklerdir.

Yoklamalarını 30 Haziran'a kadar yaptırmayanlardan ise 250 lira para cezası alınacaktır.

ER VE ERBAŞ YOKLAMALARI

Bu arada, er ve erbaşların askerlik yoklama işlemleri de 31 Ekim Çarşamba günü çalışma saati bitimine kadar yapılacaktır. Bu süre içinde yoklamalarını yaptırmadıkları saptanan er ve erbaşlar için de 15 lira para cezası uygulanacaktır.

Yedeksubay yoklamaları her yıl 2 Mayıs - 30 Haziran tarihleri arasında yapılmaktadır. Ancak bu yıl 30 Haziran günü cumartesiye rastladığından başvuru süresi 29 Haziran cuma günü sona erecektir.

İzmir Valisi

(Baştarafı 1. Sayfada)

SAVCI NE DİYOR

İzmir Savcısı Cahit Karakoç da, şu ana kadar kendilerine emniyetten, ya da hükümet komiserinden herhangi bir kuruluş ve kişi hakkında ihbar gelmediğini, bu nedenle bir kovuşturmanın söz konusu olmadığını bildirmiştir.

Karakoç, Karşıyaka'da gözaltına alınanların, Karşıyaka Savcılığı tarafından soruşturmalarının sürdürüldüğünü söylemiş, «emniyet, ya da hükümet komiseri, savcılığa başvurup, herhangi bir pankart, kişi ve kuruluş hakkında ihbarda bulunursa, durumu değerlendirir, gerekli çalışmayı yaparız. Ancak şu ana kadar böyle bir başvuru olmamıştır» demiştir.

Türkeş «Milli Koalisyon» önerdi

(Baştarafı 1. Sayfada) nü» kaydetmiş, «Liderler arasında diyalog kurulmasının ve milli meseleler üzerinde partilerüstü bir yol izlenmesinin kaçınılmaz olduğunu» söylemiştir.

Hükümeti de eleştiren Türkeş, «iktidarın ele aldığı her meseleyi içinden çıkılmaz bir hale soktuğunu» öne sürerek, özetle şöyle demiştir:

«Türkiye'yi bu buhranlı durumdan kurtarmanın, vatandaşların çektikleri sıkıntıların çaresizliğin ve bu zulüm idaresinin içinden çekip çıkarmanın tek şartı, Ecevit iktidarının zaman kayıp etmeksizin bir daha gelmemek üzere çekip gitmesidir. Hükümet bu acil görevi yerine getirmediği takdirde parlamentomuza büyük görevler düşmektedir. Parlamento da Ecevit hükümetinin düşürülmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu hükümetin alternatifi yoktur. İddiaları gerçek dışıdır. Safsatadır. Hükümetin çeşitli alternatifi vardır. Bunlardan biri de milli koalisyon hükümetidir. Ülkemiz, Ecevit iktidarının acı mirası olan bu karanlık günlerden, bu buhranlı dönemden milli bir koalisyon hükümeti teşkil edilmesi suretiyle kurtulabilir. Böyle bir Milli Koalisyon hükümeti, en acil meselelerimizden olan anarşi, bölücülük, terörizm ve ekonomik buhranın üstesinden gelecektir. Milli Koalisyon hükümetinin başta gelen ikinci görevi de erken seçim ortamını hazırlamak olmalıdır. Muayyen bir süre sonra da erken seçimlere gidilmesi, milli iradenin yeniden tecellisinin sağlanması şarttır. Milletimiz bu suretle yapılacak yeni seçimlerle kendi meselesine bizzat sahip çıkacak, yurdumuzu saran buhrandan kurtulmanın çarelerini bulacaktır. Bu bakımdan erken seçim kaçınılmazdır. Bu yıl yapılacak kısmi Cumhuriyet Senatosu seçimleri ile birlikte erken seçimlerin de yapılmasında büyük faydalar vardır.»

Sözlük

(Baştarafı 2. Sayfada)

çelişki, kapitalizmin temel çelişkisidir ve üretim anarşisin de ve rekabette ifadesini bulur; bir yanda üretimin ve sermayenin gittikçe daha çok temerküz etmesine (concentration) ve merkezileşmesine, (centralisation) birikmesine yol açarken, karşı yanda işçi sınıfının varlık güvencesinin azalmasına ve durumunun kötüleşmesine yol açar. Bunun sonucu, dönemsel ekonomik bunalımlar, savaşlar, amansız sınıf savaşımlarıdır. Burjuvazi, politik ve ideolojik egemenliğini, bir çok ideolojik kuruluşun da desteğini alarak, burjuva devletinin (— devlet) yardımıyla sağlar.

Japonya

(Baştarafı 3. Sayfada) olduğunu ve haziran ayında Tokyoda yapılacak yedi endüstrileşmiş ülke zirvesine katılacağını bildirmiştir.

İmparator Hirohito 78. yaş günü nedeniyle yaptığı konuşmada bu zirveye değinerek yabancı misafirlerle uluslararası dostluğu sürmek istiyorum» demiştir.

Günümüz Dünyası ve
LENİNCİLİĞİN SOSYALİST DEVRİM TEORİSİ
P.N. Fedoseyev başkanlığında bilim kurulu
65 TL
KONUK YAYINLARI
P.K. 749 Sirkeci - İSTANBUL
Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM Divanyolu, Klodfarer Cad. No. 38/2 Cağaloğlu - İST

Uluslararası Komünist hareketin tanınmış militanı ● Lenin, Stalin, Blagoev ve Dimitrov'un en yakın düşünce yoldaşı, savaş arkadaşı ● Ünlü teorisyen, tarihçi, ekonomist-tarım bilgini, filozof, edebiyat eleştirmeni, gazeteci, konuşmacı ● Halk Vekili ● Komünist Enternasyonal'in eşsiz lideri ● Komintern'in Genel Sekreteri ● Dünyada ilk anti-faşist ayaklanma - Kahraman 1923 Eylül Halk Ayaklanması - nın örgütleyicisi ve yöneticisi ● Büyük Oktobr Devrimi'nin ve Sovyetler Birliği'nin - tüm halkların dostluk ve kardeşliğinin - ateşli savunucusu ● Bulgaristan KP'nin ve sosyalist kuruculuğun saygın önderi ● Vatan Cephesi kurucusu ● Dimitrov'un ardılı, BKP yönetmenlerinden
Vasil Kolarov
SEÇİLMİŞ YAPITLARI
SORUN YAYINLARI
İsteme Adresi: P.K. 231 Aksaray-İst.
Türkiye Tek Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM, Divanyolu, Klodfarer Cad. 38/2 Cağaloğlu-İst.

Düzeltme İlanı

Gazetemizin 30.4.1979 tarihinde yayınlanan American Home Sigorta Şirketinin 1978 Blanço İlanının Pasif bölümündeki Amortismanlar hesabı tashihli çıkmıştır. Tashihli bölümü aynen yayınlıyoruz. Özür dileriz.

Amortismanlar	Pasif	
a) Demirbaş amortismanı	168.155.19	
b) Gayrimenkuller amortismanı		
c) İlk tesis masrafları amortismanı (varsa)	206.749.88	374.905.07

Toprak ve Tarım Müsteşarı Beyanname vermeyen köylere göl arazisini kiralamayacağını açıkladı. Üç köy halkı: «Kiralama işleminde haksızlık var.»

SİMAV (ABC) —

1963 yılında DSİ tarafından 2.5 milyar lira harcanarak kurutulup sevimli arazi haline getirilen ve Toprak Reformu kapsamına alınan Simav göl arazisinin kiralanma işleminin beyanname veren köylere yapılacağı açıklanmıştır.

Göl arazisinin kiralama işlemlerinin bir an önce tamamlanması için Ankara'dan ilçeye gelen Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarı Metin Kumal İlçe Kaymakamlığı'nda göl çevresinde bulunan 11 köyün muhtarlarıyla bir toplantı yapmıştır. Toplantıda bir konuşma yapan Kumal şunları söylemiştir:

«1963 yılında DSİ tarafından kurutularak verimli arazi haline getirilen Simav göl arazisinin 16 bin dönümlük ekilebilir arazisini kiralalanması için arazi beyannamesi verilmesi şart. Hiç toprağı olan ve olmayan vatandaşlar beyanname vermeyle ortaya çıkarılacak ve arazisi olmayan vatandaşlara kiralamada öncelik tanınacaktır. Aksi halde arazi beyanında bulunmayan köylere bu arazinin kiralanması yapılmayacak, toprağı devlet sürüp ekecektir, köylüler hiçbir hak sahibi olmayacaklardır»

Göl çevresinde bulunan ve arazi kiralanması için 11 köyden Naşa, Savcılar ve Güney köylerinin muhtarları da kendi görüşlerini açıklayarak «Bu kiralama işleminde büyük haksızlıklar var. Reformca bazı köylere az ve bazı köylere ise fazla arazi kiralaması yaptırılıyor. Bu adaletsizlik ortadan giderilmediği takdirde bizler de arazi beyanında bulunmayacağız. Varsın devlet bu toprakları eksin demişlerdir.

BİR EKMEK BİR *Politika*
İkisinden de vazgeçilemez

Kanada'ya, Japonya'ya ve Avrupa'ya seyahat ederseniz, efsanavi Moskova'da bulunduğunuz sürece misafirimiz olunuz. Otel, yemek ve geziler ücretsizdir.
ANKARA OFFICE: 170005 KUMRULAR S.6C.KIZILAY
ISTANBUL OFFICE: 456202 METE CAD 30 TAKSİM
АЭРОФЛОТ

SOVYET EDEBİYATI
K. Zelinski
384 SAYFA 50 LİRA
KONUK YAYINLARI
POSTA KUTUSU: 749 İSTANBUL
TEMEL DAĞITIM HİMAYE-İ ETFAL SOK. ORHANBEY İŞHANI NO 6 KAT 1 DA 1 CAĞALOĞLU İST.

50 Kitabımız
Georgi DİMİTROF
Yaşam öyküsü ve savaşımı
Ponomaryov'un önsözü
S.Üstüngel'in sonsözüyle
450 sayfa 50 lira
KONUK YAYINLARI
P.K. 749 Sirkeci
Türkiye Dağıtımı TEMEL DAĞITIM Himaye-i Etfal Sok. Orhanbey İşhanı No 6 Kat 1 D 1 Cağaloğlu-İstanbul

TSE 624'E GÖRE 18.470 M2 PVC. YER KAROSU SATINALINACAKTIR

Şartnamesi bedelsiz olarak aşağıdaki adreslerden alınabilir.

1 — Karabük'de: Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Tedarik ve İkmâl Müdürlüğümüz.

2 — İSTANBUL'da: Sirkeci Yalıköşkü Cad. Yalıköşkü Han Kat. 4-5'deki Mümessilliğimiz.

3 — ANKARA'da Küçükesat, Büklüm sokak No: 22'deki Mümessilliğimiz.

İSTEKLİLERİN şartnamemiz esaslarına göre hazırlıyacakları kapalı teklif mektuplarını geçici teminatlarıyla birlikte engeç 23 MAYIS 1979 ÇARŞAMBA günü saat 14.00'e kadar Karabük'deki Müessesemiz Haberleşme ve Arşiv Müdürlüğünde bulundurmaları ilan olunur.

Basın 14380 - 1455

TÜRKİYE DEMİR VE ÇELİK İŞLETMELERİ KARABÜK MÜESSESE MÜDÜRLÜĞÜ KARABÜK

4027/72-2 (1979) Dosya konusu Muhtelif elektrik malzemesi satın alınacaktır. Bu mevzudaki şartname ve ihtiyaç listesi Yalıköşkü Cad. Yalıköşkü Han Kat 4-5 Sirkeci'deki Mümessilliğimiz Ticaret Servisinden ücretsiz temin edilebilir.

Tekliflerin en geç 14.5.1979 günü mesai saati sonuna kadar aynı adreste bulundurulması gerekmektedir.

İşletmelerimiz 2490 sayılı kanuna tabi değildir.

Basın: 14398-1454

DUYURU
TÜRKİYE GIDA SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKANLIĞINDAN

Sendikamız, 1 - İstanbul, Topkapı, Gümüşsuyu Caddesi, Cebealibey Sokak No: 24 adreste kurulu, G. ve A. Baker Ltd. Ştİ. 2 - İstanbul, Sütlüce, İmrahor Cad. No. 191/B adreste kurulu, AKTAŞ Kimya Endüstrisi ve Tic. A.Ş., 3 - İstanbul, şişli, Okmeydanı İETT Hilton Blokları altı No. 42 adreste kurulu Unilever-İş Tic. ve San. Türk Ltd. Ştİ. (Şişli Deposu İşyeri) işyerleri, işverenlikleri ile üyemiz işçiler adına, İşyeri düzeyinde Toplu İş Sözleşmesi yapacaktır.

275 Sayılı Yasa uyarınca duyurulur.

Genel Yürütme Kurulu

(Fo: 1466)

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SATINALMA KOMİSYONU BAŞKANLIĞINDAN

1 — Cinsi, Miktarı ve muhammen bedelleri ile muvakkat teminatları aşağıda yazılı gıda maddeleri kapalı zarf usuliyle satınalınacaktır.

2 — İhaleler gurup halinde ve her gurubun hizasında gösterilen gün ve saatte yapılacaktır.

3 — Guruplardaki maddelerin her kalemine ayrı ayrı fiat verilecektir.

4 — Şartnameler her gün çalışma saatlerinde (Hacettepe'de Ayniyat Levazım Müdürlüğünde) görülebilir.

5 — Bu maddeler için 2490 Sayılı Kanunun 32. maddesine göre hazırlanacak kapalı teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat evvelinden komisyona makbuz mukabilinde verilmesi şarttır.

6 — 1979 yılı Ticaret Odası kayıt belgesi muvakkat teminat mektubu veya makbuzunun dış zarfa konulması; muvakkat teminat mektuplarının (Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü) adına düzenlenmesi gereklidir.

7 — Postada gecikmeler geçersiz sayılır.

Gurup No:	Cinsi	Miktarı	Muh. Bedell Lira Krş.	Muvakkat Tem. Lira Krş.	İhalenin Tarihi	Günü	Saati	Şekli
1	Kuru Erzak	47 Kalem	5.038.210,—	151.146,—	21.5.1979	P.ertesi	1100	Kap. zarf usulü
2	Nebati ve Mufak Margarin, Peynir, Zeytin, Reçel, Zeytin yağı, Mısırözü yağı, Ayçiçeği yağı, Salça	10 Kalem	6.548.000,—	196.440,—	21.5.1979	»	11,30	» » »
3	Yumurta	325.000 Adet	1.093.500,—					
	Tavuk eti	8.500 Kg.	807.500,—	57.180,—	21.5.1979	»	15,00	» » »
4	Yufka Kadayıf	4 Kalem	146.300,—	4.389,—	21.5.1979	»	15,30	» » »
5	Sebze, Meyve, Yemeklik	57 Kalem	7.759.050,—	232.772,—	22.5.1979	Salı	15,00	» » »
6	Yeşil Yonca, Kuru Ot, İnce Saman	3 Kalem	235.500,—	7.065,—	22.5.1979	»	15,30	» » »

B - 14353 - 1456